YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(kolmas jaosto)

7 päivänä toukokuuta 2009 *

Asiassa T-151/05,

Nederlandse Vakbond Varkenshouders (NVV), kotipaikka Lunteren (Alankomaat),

Marius Schep, kotipaikka Lopik (Alankomaat), ja

Nederlandse Bond van Handelaren in Vee (NBHV), kotipaikka Haag (Alankomaat),

edustajinaan aluksi asianajajat J. Kneppelhout ja M. van der Kaden, sittemmin Kneppelhout,

kantajina,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään aluksi A. Whelan ja S. Noë, sittemmin A. Bouquet ja Noë,

vastaajana,

jota tukee

Sovion NV, kotipaikka Best (Alankomaat), edustajinaan asianajajat J. de Pree ja W. Geursen,

väliintulijana,

jossa kantajat vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan keskittymän (asia COMP/M.3605) julistamisesta yhteismarkkinoille soveltuvaksi ja ETA-sopimuksen mukaiseksi 21.12.2004 tehdyn komission päätöksen,

EUROOPAN YHTEISÖJEN
ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Azizi sekä tuomarit E. Cremona (esittelevä tuomari) ja S. Frimodt Nielsen,

kirjaaja: hallintovirkamies N. Rosner,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.5.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Yrityskeskittymien valvonnasta 20.1.2004 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 139/2004 (EUVL L 24, s. 1) säädetään järjestelmästä, jolla komissio valvoo yhteisönlaajuisia keskittymiä, sellaisina kuin ne on määritelty mainitun asetuksen 1 ja 3 artiklassa. Näistä keskittymistä on ilmoitettava komissiolle ennen niiden toteuttamista (asetuksen N:o 139/2004 4 artikla). Komissio tutkii, soveltuvatko keskittymät yhteismarkkinoille (asetuksen N:o 139/2004 2 artikla).

2 Asetuksen N:o 139/2004 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Arvioitaessa, soveltuvatko keskittymät, joihin tätä asetusta sovelletaan, yhteismarkkinoille, noudatetaan tämän asetuksen tavoitteita ja seuraavia säännöksiä.

– –

2. Keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi, jollei se olennaisesti estä tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä asema tai vahvistetaan sitä.

3. Keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, jos se olennaisesti estää tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä asema tai vahvistetaan sitä.

– –”

3 Keskittymien valvontamenettely suoritetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe, jossa suoritetaan vain keskittymähankkeen alustava tutkiminen, päättyy asetuksen N:o 139/2004 6 artiklassa tarkoitettuun päätökseen.

4 Asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Komissio tutkii ilmoituksen heti sen saatuaan.

a) Jos komissio päätyy siihen, että ilmoitettuun keskittymään ei sovelleta tätä asetusta, se tekee asiasta päätöksen.

b) Jos komissio toteaa, että ilmoitettuun keskittymään tosin sovelletaan tätä asetusta, mutta vakavia epäilyjä ei kuitenkaan ole sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, komissio päättää, että se ei vastusta keskittymää, ja julistaa, että keskittymä soveltuu yhteismarkkinoille.

– –

c) Jos komissio toteaa, että ilmoitettuun keskittymään sovelletaan tätä asetusta ja että sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoilla on vakavia epäilyjä, komissio päättää menettelyn aloittamisesta – –.

– –

3. Komissio voi kumota 1 kohdan a tai b alakohdan nojalla tekemänsä päätöksen, jos

a) päätös perustuu sellaisiin virheellisiin tietoihin, joista jokin keskittymään osallistuvista yrityksistä on vastuussa, tai jos päätös on saatu aikaan vilpillisesti;

– –”

5 Vain tapauksessa, että ensimmäisessä vaiheessa suoritetun alustavan tutkimisen yhteydessä ilmenee vakavia epäilyjä keskittymän soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, komissio aloittaa yksityiskohtaisen tutkimisen (toinen vaihe) asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla.

6 Komission päätöksentekovaltuudet yksityiskohtaisessa tutkimismenettelyssä on määritelty asetuksen N:o 139/2004 8 artiklassa, jossa säädetään seuraavaa:

”1. Kun komissio toteaa, että ilmoitettu keskittymä on 2 artiklan 2 kohdassa määritellyn arviointikriteerin mukainen – –, se julistaa päätöksellään keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

– –

2. Kun komissio toteaa, että ilmoitettu keskittymä on keskittymään osallistuvien yritysten tekemien muutosten jälkeen 2 artiklan 2 kohdassa määritellyn arviointikriteerin mukainen – –, se julistaa päätöksellään keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

– –

3. Kun komissio toteaa, että keskittymä on 2 artiklan 3 kohdassa määritellyn arviointikriteerin mukainen – –, se julistaa päätöksellään keskittymän yhteismarkkinoille soveltumattomaksi.

– –

6. Komissio voi peruuttaa 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun päätöksensä, jos:

a) julistus soveltuvuudesta perustuu sellaisiin virheellisiin tietoihin, joista jokin keskittymään osallistuvista yrityksistä on vastuussa, tai jos päätös on saatu aikaan vilpillisesti – –”

7 Asetuksen N:o 139/2004 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille sakon, joka on enintään 1 prosentti kyseisen yrityksen tai yritysten yhteenliittymän – – kokonaisliikevaihdosta, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta:

a) antavat virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja – – lausunnossa, vahvistuksessa, ilmoituksessa tai tämän täydennyksessä;

– –”

8 Asetuksen N:o 139/2004 18 artiklan 4 kohdassa säädetään, että ”jos komissio ja jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset pitävät sitä tarpeellisena, ne voivat kuulla myös muita luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä”, ja että ”luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä, jotka osoittavat, että heillä on asiassa riittävä etu – – on hakemuksesta oikeus tulla kuulluksi”.

9 Asetuksen (EY) N:o 139/2004 täytäntöönpanosta 21.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 802/2004 (EUVL L 133, s. 1) viidennen perustelukappaleen

mukaan ”ilmoituksen tekijöiden on esitettävä komissiolle totuudenmukaisesti ja täydellisesti ilmoitettua keskittymää koskevan päätöksen tekemiseen vaikuttavat tosiasiat ja olosuhteet”. Tältä osin mainitun asetuksen 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Ilmoitusten on sisällettävä tiedot, mukaan lukien asiakirjat, joita pyydetään sovellettavissa liitteissä vahvistetuissa lomakkeissa. Tietojen on oltava virheettömiä ja täydellisiä.

– –”

10 Asetuksen N:o 802/2004 6 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän asetuksen – – 4 artiklaa – – sovelletaan soveltuvin osin – – ilmoitusten täydennyksiin – –”

11 Asetuksen N:o 802/2004 16 artiklassa, jonka otsikkona on ”Kolmansien kuuleminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos kolmannet kirjallisesti pyytävät tulla kuulluksi asetuksen – – N:o 139/2004 18 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen mukaisesti, komissio ilmoittaa niille kirjallisesti menettelyn luonteesta ja aiheesta sekä asettaa määräajan, jonka kuluessa ne voivat esittää näkemyksensä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kolmansien on esitettävä näkemyksensä kirjallisesti asetetussa määräajassa. Komissio voi tarvittaessa antaa kolmansille, jotka ovat pyytäneet sitä kirjallisissa huomautuksissaan, tilaisuuden osallistua viralliseen kuulemiseen. Se voi myös muissa tapauksissa antaa niille tilaisuuden esittää näkemyksensä suullisesti.

3. Komissio voi pyytää myös ketä tahansa muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä esittämään näkemyksensä niin kirjallisesti kuin suullisesti, mukaan lukien virallinen suullinen kuuleminen.”

Asian tausta

I *Menettelyn osapuolet ja keskittymä*

12 Nyt esillä olevan kanteen ovat nostaneet yhdessä Nederlandse Vakbond Varkenshouders (NVV), Marius Schep ja Nederlandse Bond van Handelaren in Vee (NBHV) (jäljempänä yhdessä kantajat).

13 NVV on alankomaalainen etujärjestö, joka edustaa ja puolustaa siankasvattajien etuja. Sillä on noin 3 000 jäsentä, ja se edustaa noin 50:tä prosenttia Alankomaiden kaikista siankasvattajista.

14 Schep on siankasvattaja ja NVV:n jäsen.

15 NBHV on yhdistys, joka edustaa ja puolustaa karjakauppiaiden etuja, mukaan lukien sikakauppiaat. Sen jäseniä ovat karjakauppiaiden maakunnalliset yhdistykset. Se edustaa noin 70:tä prosenttia Alankomaissa rekisteröityneistä sikakauppiaista.

16 Sovion NV on alankomaalainen yritys, joka harjoittaa nautaeläinten ja sikojen teurastusta, lihatuotteiden tuotantoa, jalostusta ja myyntiä sekä eläinperäisten oheistuotteiden jalostusta.

17 Hendrix Meat Group (HMG) on yritys, joka toimii pääasiasiallisesti Alankomaissa myös sikojen teurastusalalla sekä lihan tuotannon, jalostuksen ja myynnin alalla.

II *Hallinnollinen menettely*

18 Komissio sai 18.11.2004 keskittymähankkeesta (jäljempänä keskittymä) asetuksen N:o 139/2004 4 artiklan 1 kohdan mukaisen ilmoituksen, jossa ilmoitettiin Sovionin aikomuksesta hankkia määräysvalta koko HMG:ssä (jäljempänä yhdessä keskittymän osapuolet).

19 Komissio lähetti 24.11.2004 useammassa eurooppalaisessa valtiossa toimiville markkinoiden toimijoille (kilpailijat, ostajat, toimittajat, alan yhdistykset) yksityiskohtaisen kyselylomakkeen selvittääkseen keskittymän vaikutukset kilpailulle.

20 NVV sai 25.11.2004 kyseisen kyselylomakkeen englanniksi. NVV:n 26.11.2004 esittämän nimenomaisen pyynnön perusteella sille toimitettiin saman lomakkeen hollanninkielinen versio.

21 Komissio kehotti Euroopan unionin virallisessa lehdessä 26.11.2004 julkaistulla tiedonannolla niitä kolmansia, joita asia koskee, ilmoittamaan kantansa keskittymästä kymmenen päivän määräajassa.

22 NBHV ilmoitti 30.11.2004 varaumansa keskittymän osalta.

23 NVV ilmoitti 2.12.2004 vastauksena komission sille lähettämään kyselylomakkeeseen, että päätöksestä, jolla julistetaan keskittymä yhteismarkkinoille soveltuvaksi, on seurauksena, että Sovion hankkii määräävän aseman Alankomaiden alueelle rajoittuneilla merkityksellisillä maantieteellisillä markkinoilla.

24 10.12.2004 pidettiin kokous, johon osallistuivat yhtäältä komissio ja toisaalta NVV ja NBHV ja jossa viimeksi mainitut toistivat varaumansa keskittymän suhteen. Tämän kokouksen johdosta komissio lähetti samana päivänä keskittymän osapuolten edustajille kysymyksiä kohdista, joista oli keskusteltu NVV:n ja NBHV:n kanssa.

25 NBHV lähetti 16.12.2004 komissiolle kirjeen, jossa se esitti sille yhteenvedon kannastaan ja vastalauseensa keskittymälle.

26 NVV ja NBHV riitauttivat 21.12.2004 päivätyllä kirjeellään keskittymän osapuolten komissiolle hallinnollisen menettelyn aikana lähettämistä asiakirjoista yhden eli Productschappen Vee, Vlees en Eieren (karja-, liha ja munamarkkinoiden julkisoikeudellinen järjestö, jäljempänä PVVE) pääsihteerin S. BM. J:n (jäljempänä M. J.) ilmoituksen sisällön.

27 Keskittymän (asia N:o COMP/M.3605 – SOVION/HMG) julistamisesta yhteismarkkinoille soveltuvaksi 21.12.2004 tehdyllä päätöksellä (EUVL C 28, s. 2; jäljempänä riidanalainen päätös), joka tehtiin asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla, komissio hyväksyi keskittymän aloittamatta menettelyn toista vaihetta.

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

28 Kantajat nostivat nyt esillä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 14.4.2005 toimittamallaan kannekirjelmällä.

29 Kantajat pyysivät 13.7.2005 päivätyllä kirjeellään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta määräämään sen työjärjestyksen 64 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisena prosessinjohtotoimena komission esittämään kaikki nyt esillä olevaa asiaa koskevat asiakirjat ja antamaan näistä niille jäljennöksen.

30 Komissio toimitti 5.8.2005 vastineensa ja erillisellä asiakirjalla huomatuksensa prosessinjohtotoimia koskevasta vaatimuksesta.

31 Sovion pyysi 30.8.2005 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan väliintulokirjelmällä saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 13.10.2005 antamallaan määräyksellä Sovionin väliintulohakemuksen; tämä jätti väliintulokirjelmänsä 31.1.2006. Komissio ja kantajat esittivät huomautuksensa väliintulokirjelmästä 30.3. ja 8.5.2006.

33 Komissio totesi 10.5.2005 päivätyllä faksilla, että kantajien esittämät huomautukset väliintulokirjelmästä eivät rajoittuneet kyseisen kirjelmän sisältöön, koska ne koskivat myös vastaajan vastauskirjelmää. Komissio pyysi näin ollen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin joko jättäisi liittämättä asiakirja-aineistoon vastaajan vastauskirjelmää koskevat huomautukset tai antaisi sille mahdollisuuden lausua kirjallisesti kyseisistä huomautuksista.

34 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamon 9.6.2006 päivätyllä kirjeellä komissiota kehotettiin esittämään huomautuksensa kirjallisesti ja kyseisissä huomautuksissa kyseessä olevien kohtien tutkittavaksi ottamista koskevalla varauksella.

35 Kirjallinen menettely päättyi kyseisten komission huomautusten toimittamiseen 30.6.2006.

36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi 1.4.2008 tiedoksi annetulla prosessinjohtotoimella komissiota toimittamaan luettelon niistä yksiköistä, joille oli lähetetty yksityiskohtainen kyselylomake 24.11.2004, luettelon niistä yksiköistä, jotka olivat vastanneet kyseiseen kyselylomakkeeseen, sekä jäljennöksen kaikista mainitun kyselylomakkeen 8 kohtaan sisältyviin kysymyksiin annetuista vastauksista. Komissio toimitti 22.4.2008 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle sen pyytämät asiakirjat.

37 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 22.5.2008 pidetyssä istunnossa. Väliintulijan istunnossa esittämiä asiakirjoja ei liitetty asiakirja-aineistoon.

38 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

39 Komissio ja väliintulija vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta Schepin ja NBHV:n osalta

– hylkää kanteen NVV:n osalta

– velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

I *Tutkittavaksi ottaminen*

A *Asianosaisten lausumat*

40 Komissio esittää kaksi tutkimatta jättämistä koskevaa väitettä, jotka koskevat Schepin asiavaltuuden puuttumista ja NBHV:n kanteen myöhästymistä. Komissio kuitenkin tarkastelee aluksi kysymystä siitä, onko nyt esillä olevan kaltaisessa asiassa, jossa kanteen on nostanut useampi kantaja, kuitenkin tarpeen tutkia muiden kantajien asiavaltuutta, kun kantajista yhden kanne voidaan tutkia.

41 Komissio väittää, että kun useammat osapuolet ovat nostaneet yhdessä kanteen, se voidaan jättää tutkimatta yhden kantajan osalta (asia T-131/99, Shaw ja Falla v. komissio, tuomio 21.3.2002, Kok., s. II-2023, 12 kohta). Se myöntää kuitenkin, että asiassa T-374/00, Verband der freien Rohrwerken ym. vastaan komissio, 8.7.2003 antamassaan tuomiossa (Kok., s. II-2275, 57 kohta), jossa useammat kantajat olivat nostaneet yhdessä kanteen komission yrityskeskittymäasetuksen perusteella tekemästä päätöksestä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi ensin, että kyseinen päätös koski yhtä kantajista suoraan ja erikseen, ja se katsoi tämän jälkeen, että muiden kantajien asiavaltuuksia ei ole tarpeen tutkia.

42 Komissio väittää, että vaikka nyt esillä olevassa asiassa NVV:n kanne luultavasti otetaankin tutkittavaksi, kunkin kantajan asiavaltuus on todettava erikseen. Tämän kantansa tueksi se viittaa ensinnäkin toiseen kanneperusteeseen sisältyvän väitteen väistämättä subjektiiviseen luonteeseen; tämä kanneperuste koskee sitä, että kantajat eivät ole voineet esittää riittävästi kantaansa hallinnollisen menettelyn aikana. Toiseksi komissio vetoaa siihen, että kantajien asiavaltuuden yksilöllinen arviointi mahdollistaa oikeudenkäyntikulujen asianmukaisen vahvistamisen, ja kolmanneksi tarpeeseen

välttää se mahdollisuus, että yhden kantajista, jolta puuttuu asiavaltuus, tekemän mahdollisen valituksen puitteissa komissio ei voi vedota ensimmäistä kertaa sen asiavaltuuden puuttumiseen.

43 Kantajat väittävät, että ei ole tarpeen todeta erikseen niiden kunkin asiavaltuutta ja että joka tapauksessa kaikilla kantajilla yhdessä sekä jokaisella niistä erikseen on asiavaltuus nyt esillä olevassa asiassa.

B *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

44 Aluksi on todettava, että NVV:n asiavaltuutta nyt esillä olevan kanteen osalta ei ole riitautettu. Kuten komissio myöntää kirjelmissään, on niin, että koska se edustaa yrityksiä, jotka toimittavat eläviä teurassikoja keskittymän osapuolille, ja koska se on osallistunut aktiivisesti hallinnolliseen menettelyyn, riidanalainen päätös koskee NVV:tä suoraan ja erikseen. Sen kanteen tutkittavaksi ottamisesta ei siis ole mitään epäilyksiä.

45 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kyseessä on useiden kantajien yhteinen kanne, joka otetaan tutkittavaksi yhden kantajan osalta, ei muiden kantajien asiavaltuuksia ole tarpeen tutkia (ks. vastaavasti asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok., s. I-1125, Kok. Ep. XIV, s. I-95, 31 kohta; edellä 41 kohdassa mainittu asia Verband der freien Rohrwerke ym. v. komissio, tuomion 57 kohta ja asia T-282/06, Sun Chemical Group ym. v. komissio, tuomio 9.7.2007, Kok., s. II-2149, 49 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

46 Tämä oikeuskäytäntö perustuu prosessiekonomiaan liittyviin seikkoihin ja siihen seikkaan, että yleisesti silloinkin, kun useammat kantajat ovat nostaneet kanteen yhdessä ja jollain kantajista ei olisi asiavaltuutta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on kuitenkin tutkittava kaikki esitetyt kumoamisperusteet ja niiden tueksi esitetyt perustelut kokonaisuudessaan (ks. vastaavasti edellä 45 kohdassa mainittu asia Sun Chemical Group ym. v. komissio, tuomion 51 ja 52 kohta).

47 Vaikka pitääkin paikkansa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tietyissä asioissa erotellut kantajat heidän kanteensa tutkittavaksi ottamisen perusteella (ks. vastaavasti edellä 41 kohdassa mainittu asia Shaw ja Falla v. komissio, tuomion 12 kohta ja yhdistetyt asiat T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00–T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00, Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia ym. v. komissio, määräys 10.3.2005, Kok., s. II-787, 38 kohta), nämä erottelut perustuivat kuitenkin edellä 45 kohdassa mainitun oikeuskäytännön tavoin prosessiekonomiaan liittyviin seikkoihin (edellä 45 kohdassa mainittu asia Sun Chemical Group ym. v. komissio, tuomion 51 kohta).

48 Nyt esillä olevassa asiassa kantajien kanteen tutkittavaksi ottamisen erillinen tarkastelu olisi kuitenkin ristiriidassa tällaisten perusteiden kanssa. On todettava, että NVV:n, Schepin ja NBHV:n yhdessä nostama kanne ei sisällä perusteita tai perusteluita, jotka koskisivat yksinomaan yhtä niistä niin, että jos kanne jätettäisiin tutkimatta yhden kantajista osalta, yhtä tai useampaa perustetta tai väitettä ei voitaisi analysoida. Koska kanne siten on tutkittava NVV:n osalta, vaikka se olisikin jätettävä tutkimatta Schepin ja NBHV:n osalta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittaman tarkastelun on koskettava joka tapauksessa kaikkia nyt esillä olevassa asiassa esitettyjä kanneperusteita ja perusteluita. Näiden seikkojen perusteella kanteen tutkittavaksi ottamista ei ole tutkittava NBHV:n ja Schepin osalta.

II *Asiakysymys*

49 Kantajat esittävät kanteensa tueksi kaksi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee asetuksen N:o 139/2004 2, 6 ja 8 artiklan rikkomista ja toinen sitä, että komissio on laiminlyönyt perusteluvelvollisuutensa (EY 253 artikla) ja huolellisuusvelvoitteensa.

A *Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 139/2004 2, 6 ja 8 artiklan rikkomista*

50 Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 139/2004 2, 6 ja 8 artiklan rikkomista, on jaettu neljään osaan, joista ensimmäistä ja neljättä on kuitenkin kantajien itsensä mukaan tarkasteltava yhdessä. Toisella ja kolmannella osalla kantajat kyseenalaistavat riidanalaiseen päätökseen sisältyvän relevanttien maantieteellisten markkinoiden määritelmän, jonka mukaan molempien merkityksellisten tuotemarkkinoiden – eli sikojen ostomarkkinoiden ja elävien teurasemakoiden ostomarkkinoiden – maantieteellinen ulottuvuus vastaa alueita, jotka sijaitsevat 150 kilometrin säteellä kolmen pääasiallisen siankasvatusalueen ympärillä Alankomaissa (Twente, Achterhoek ja Brabantin pohjoisosa), ja näiden kolmen ympyrän keskukseksi on otettu näiden kolmen alueen keskellä sijaitsevat kolme kaupunkia eli Enschede, Doetinche ja Eindhoven (riidanalaisen päätöksen 25 ja 44 perustelukappale). Ensimmäisessä ja neljännessä osassa kantajat väittävät, että tämän maantieteellisten markkinoiden virheellisen määritelmän vuoksi komissio on tehnyt riidanalaisessa päätöksessä väärän kilpailuanalyysin, jonka perusteella se on päätellyt virheellisesti, että määräävä asema puuttuu ja keskittymä soveltuu yhteismarkkinoille.

51 Tältä osin on aluksi palautettava mieliin, että sovellettaessa yrityskeskittymien valvontaa koskevia yhteisön sääntöjä, josta käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse, relevanttien markkinoiden asianmukainen määrittely on välttämätön ennakkoedellytys ilmoitetun yrityskeskittymän kilpailuvaikutusten arvioinnille (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-68/94 ja C-30/95, Ranska ym. v. komissio, ns. Kali & Salz -tapaus, tuomio 31.3.1998, Kok., s. I-143 ja asia T-342/99, Airtours v. komissio, tuomio 6.6.2002, Kok., s. II-2585, 19 kohta).

52 Kuten sekä asetuksen N:o 139/2004 9 artiklan 7 kohdasta että merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta annetun komission tiedonannon (EYVL 1997, C 372, s. 5; jäljempänä merkityksellisiä markkinoita koskeva tiedonanto) 8 kohdasta ilmenee, merkitykselliset maantieteelliset markkinat muodostuvat alueesta, jolla asianomaiset yritykset tarjoavat kyseisiä tavaroita ja palveluja, jolla kilpailuedellytykset ovat riittävän yhtenäiset ja joka voidaan erottaa vierekkäisistä maantieteellisistä alueista erityisesti kilpailuedellytysten huomattavan erilaisuuden perusteella. Maantieteellisten markkinoiden määrittelyssä on otettava huomioon useita seikkoja ja erityisesti kyseisten tavaroiden tai palvelujen luonne ja ominaisuudet, markkinoillepääsyn esteet, kuluttajien valinnat sekä merkittävät erot yritysten markkinaosuuksissa tai olennaiset hintaerot kysymyksessä olevan ja läheisten alueiden välillä (yhdistetyt asiat T-346/02 ja T-347/02, Cableuropa ym. v. komissio, tuomio 30.9.2003, Kok., s. II-4251, 115 kohta).

53 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yrityskeskittymien valvontaa koskevissa aineellisissa yhteisön säännöksissä ja erityisesti asetuksen N:o 139/2004 2 artiklan kaltaisessa keskittymien arviointia koskevassa säännöksessä komissiolle annetaan tiettyä harkintavaltaa erityisesti taloudellisten seikkojen arvioinnissa. Tämän harkintavallan käytön tuomioistuinvalvonnassa, jolla on olennainen merkitys keskittymien valvontaa koskevien säännösten täsmentämisessä, on otettava huomioon se harkintamarginaali, joka liittyy keskittymien valvontajärjestelmään kuuluviin taloudellisluonteisiin oikeussääntöihin (edellä 51 kohdassa mainittu Kali & Salz -tapaus, tuomion 223 ja 224 kohta; asia C-12/03 P, komissio v. Tetra Laval, tuomio 15.2.2005, Kok., s. I-987, 38 kohta; asia T-102/96, Gencor v. komissio, tuomio 25.3.1999, Kok., s. II-753, 164 ja 165 kohta; edellä 51 kohdassa mainittu asia Airtours v. komissio, tuomion 64 kohta ja asia T-210/01, General Electric v. komissio, tuomio 14.12.2005, Kok., s. II-5575, 60 kohta). Erityisesti siltä osin kuin merkityksellisten markkinoiden määrittely sisältää komission tekemiä monitahoisia taloudellisia arviointeja, yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia asiaa ainoastaan rajoitetusti (ks. vastaavasti asia T-201/04, Microsoft v. komissio, tuomio 17.9.2007, Kok., s. II-3601, 482 kohta).

54 Vaikka komissiolla onkin harkintavaltaa taloudellisissa asioissa, se ei tarkoita sitä, että yhteisöjen tuomioistuinten on pidättäydyttävä valvomasta sitä, miten komissio on tulkinnut taloudellisluonteisia seikkoja. Yhteisöjen tuomioistuinten on paitsi muun muassa tutkittava esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, luotettavuus ja

johdonmukaisuus myös tarkistettava, muodostavatko nämä todisteet merkityksellisten seikkojen kokonaisuuden, joka on otettava huomioon monitahoisen tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset todisteet tukea päätelmiä, jotka niistä on tehty (edellä 53 kohdassa mainittu asia komissio v. Tetra Laval, tuomion 39 kohta).

55 Kantajien esittämiä väitteitä on siis tutkittava näiden seikkojen perusteella.

1. Ensimmäisen kanneperusteen selvyyden puuttuminen

a) Asianosaisten lausumat

56 Komissio katsoo väliintulijan tukemana aluksi, että nyt esillä oleva kanneperuste ei ole selvä.

57 Se väittää tältä osin ensinnäkin, että kantajat viittaavat kannekirjelmässä liian yleisin ilmaisuin yhtäältä ”niiden kirjeenvaihtoon [sen] kanssa” sekä siinä mainittuihin tosiseikkoihin ja argumentteihin (liitteet A.6–A.24) ja toisaalta tiettyihin ”täydentäviin asiakirjoihin” (liitteet A.26–A.39), joiden tehtävänä on ”selittää tarkemmin” hallinnollisessa menettelyssä jo muotoiltua kantaa. Nämä viittaukset eivät noudata työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, jossa vaaditaan, että kanteessa on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi siis jätettävä ottamatta ne huomioon.

58 Toiseksi komissio väittää, että liitteet A.26–A.38 sekä liitteet C.4–C.7 olisi myös jätettävä ottamatta huomioon, koska niitä ei ole esitetty hallinnollisessa menettelyssä. Komission mukaan oikeuskäytännöstä johtuu, että päätöksen laillisuutta on arvioitava niiden seikkojen perusteella, jotka komissiolla oli tiedossaan päätöksentekohetkellä (yhdistetyt asiat 15/76 ja 16/76, Ranska v. komissio, tuomio 7.2.1979, Kok., s. 321, Kok. Ep. IV, s. 311, 7 kohta ja yhdistetyt asiat T-79/95 ja T-80/95, SNCF ja British Railways v. komissio, tuomio 22.10.1996, Kok., s. II-1491, 48 kohta), ja että kantaja ei siis voi vedota yhteisöjen tuomioistuimissa tosiseikkoihin, joita ei ollut saatettu komission tietoon hallinnollisen menettelyn aikana (yhdistetyt asiat C-278/92–C-280/92, Espanja v. komissio, tuomio 14.9.1994, Kok., s. I-4103, 31 kohta ja asia C-382/99, Alankomaat v. komissio, tuomio 13.6.2002, Kok., s. I-5163, 49 ja 76 kohta).

59 Kantajat väittävät, että ne esittävät kanteessaan yhteenvedonomaisesti, mutta kuitenkin johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi kanteen tueksi esitetyt keskeiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat. Lisäksi ne väittävät, että komissiolla on ollut tiedossaan ne näkökohdat, jotka ne ovat esittäneet hallinnollisen menettelyn aikana. Se, että komissio ei ollut tietoinen tietyistä asiakirjoista riidanalaisen päätöksen tekohetkellä, ei muuta mitään. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on siten velvollisuus tutkia kaikki liitteet.

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

60 Ensinnäkin liitteitä koskevien viittausten osalta on aluksi huomautettava, että yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kanteessa on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne oleelliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, ilmenevät ainakin yhteenvedonomaisesti mutta silti johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmästä. Vaikka kannekirjelmän tekstiosaa voidaan tukea ja täydentää tietyiltä osin viittaamalla kannekirjelmän liitteenä olevien asiakirjojen kohtiin, sillä, että viitataan yleisluonteisesti muihin asiakirjoihin, vaikka ne olisivat kannekirjelmän liitteinä, ei voida korjata sitä, että itse kannekirjelmässä ei ole mainittu olennaisia

oikeudellisia perusteita ja perusteluja, jotka siinä on edellä mainittujen määräysten mukaan mainittava (yhdistetyt asiat C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, Dansk Rørindustri ym. v. komissio, tuomio 28.6.2005, Kok., s. I-5425, 93–100 kohta; ks. myös yrityskeskittymien valvonnan osalta asia T-87/05, EDP v. komissio, tuomio 21.9.2005, Kok., s. II-3745, 155 kohta ja asia T-209/01, Honeywell v. komissio, tuomio 14.12.2005, Kok., s. II-5527, 56 ja 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

61 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiana ei myöskään ole etsiä ja tunnistaa liitteistä kanneperusteita ja perusteluja, joihin kanteen voitaisiin katsoa perustuvan, koska liitteillä on puhtaasti todistuksellinen ja täydentävä tehtävä (edellä 60 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Dansk Rørindustri ym. v. komissio, tuomion 97 kohta ja edellä 60 mainittu asia Honeywell v. komissio, tuomion 57 kohta). Liitteiden puhtaasti todistuksellinen ja täydentävä tehtävä merkitsee sitä, että siltä osin kuin liite sisältää oikeudellisia seikkoja, joihin tietyt kannekirjelmässä mainitut kanneperusteet perustuvat, tällaiset seikat on mainittava itse sen kirjelmän tekstissä, johon tämä liite on liitetty, tai ainakin ne on yksilöitävä riittävällä tavalla tässä kirjelmässä (edellä 60 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Dansk Rørindustrie ym. v. komissio, tuomion 99 kohta).

62 Edellä mainitun oikeuskäytännön mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa viittaukset liitteisiin huomioon ainoastaan siltä osin kuin niillä tuetaan tai täydennetään oikeudellisia perusteita tai perusteluja, joihin kantajat ovat nimenomaisesti vedonneet kirjelmiensä varsinaisessa osassa, ja siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on mahdollista täsmällisesti määrittää seikat, joihin kantajat perustavat keskittymää vastaan esittämänsä väitteet tai perustelut, jotka täydentävät niiden kirjelmissä esittämiä perusteita (ks. vastaavasti edellä 53 kohdassa mainittu asia Microsoft v. komissio, tuomion 99 kohta).

63 Toiseksi niistä liitteistä, joita ei ole esitetty hallinnollisessa menettelyssä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tässä asiayhteydessä komissio ei voi vedota niihin kaikkiin nähden yleisesti edellä 58 kohdassa mainittuun oikeuskäytäntöön. On todettava, että siltä osin kuin liitteen esittäminen ei ole yritys muuttaa komissiolle riidanalaisen päätöksen tekemistä varten aiemmin toimitettuja oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja, vaan se kuuluu yksinkertaisesti puolustautumisoikeuksien käyttöön

liittyvään perustelujen esittämiseen, kyseinen liite on otettava tutkittavaksi (ks. vastaavasti edellä 60 kohdassa mainittu asia EDP v. komissio, tuomion 158 kohta).

64 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa tarpeen vaatiessa näiden seikkojen valossa huomioon liitteet, joita ei ole esitetty hallinnollisessa menettelyssä.

2. Asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan rikkominen

65 Komissio väittää seuraavaksi, että ensimmäinen kanneperuste on selvästi perusteeton siltä osin kuin se koskee asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan rikkomista, koska riidanalainen päätös on tehty yksinomaan asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla. Kantajat väittävät, että vetoaminen asetuksen N:o 139/2004 8 artiklaan on perusteltua, koska komission olisi pitänyt aloittaa menettelyn toinen vaihe ja päättää se asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan 3 kohdan mukaiseen päätökseen.

66 Tältä osin on palautettava mieliin, että kuten edellä 3 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa on mainittu, yrityskeskittymiä koskeva yhteisön valvontamenettely, sellaisena kuin siitä säädetään asetuksessa N:o 139/2004, muodostuu kahdesta vaiheesta. Ensimmäinen menettelyn vaihe päättyy päätökseen, joka tehdään asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan a, b, tai c alakohdan nojalla niiden eri päätelmien perusteella, jotka komissio tekee tämän vaiheen lopuksi. Vain, jos komissio toteaa, että ilmoitettuun keskittymään sovelletaan kyseistä asetusta ja että sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille on vakavia epäilyjä, komissio aloittaa menettelyn toisen vaiheen, joka asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti ”lopetetaan 8 artiklan 1–4 kohdassa tarkoitetulla päätöksellä, jolleivät keskittymään osallistuvat yritykset ole osoittaneet komissiota tyydyttävällä tavalla, että ne ovat luopuneet keskittymästä”.

67 On siis todettava, että asetuksen N:o 139/2004 järjestelmässä komission menettelyn ensimmäisessä vaiheessa tekemien päätösten oikeudellinen perusta on asetuksen N:o 139/2004 6 artikla, kun taas menettelyn toisessa vaiheessa tehtyjen päätösten oikeudellinen perusta on mainitun asetuksen 8 artikla, ja näitä kahta artiklaa on tulkittava tämän saman asetuksen 2 artiklassa mainittujen perusteiden valossa.

68 Nyt esillä olevassa asiassa komissio on katsonut ensimmäisen vaiheen jälkeen, että keskittymä ei saanut aikaan vakavia epäilyjä sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, joten se on perustellusti tehnyt päätöksen asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla. Vaikka komissio olisikin muilta osin päätynyt päinvastaiseen päätelmään ja se olisi päättänyt aloittaa menettelyn toisen vaiheen, sen olisi myös pitänyt tehdä päätös mainitun asetuksen 6 artiklan nojalla, erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla, eikä mainitun asetuksen 8 artiklan nojalla. Se ei siis olisi voinut missään tapauksessa tehdä menettelyn ensimmäisen vaiheen päätteeksi asetuksen N:o 139/2004 8 artiklaan perustuvaa päätöstä. Näin ollen tähän artiklaan vetoamisella ei ole merkitystä tässä asiayhteydessä. On siis pääteltävä, että ensimmäinen kanneperuste on selvästi perusteeton siltä osin kuin se koskee asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan rikkomista.

3. Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee väitettyä emakkojen sisällyttämistä maantieteellisten markkinoiden määritelmään elävien teurassikojen ostamisen osalta

a) Asianosaisten lausumat

69 Ensimmäisen kanneperusteen toisessa osassa kantajat toteavat aluksi, että komissio on merkityksellisten tuotemarkkinoiden määritelmässä perustellusti erotellut riidanalaisessa päätöksessä elävien teurassikojen ostomarkkinat teurasemakoiden ostomarkkinoista. Se on kantajien mukaan kuitenkin tehnyt ilmeisen arviointivirheen, koska se on

epäasianmukaisesti ottanut huomioon emakot sikojen maantieteellisten ostomarkkinoiden määritelmässä sekä keskittymän vaikutuksia näillä samoilla markkinoilla koskevassa kilpailuanalyysissä.

70 Kantajien mukaan komission olisi merkitykselliset markkinat määritettyään pitänyt tutkia merkitykselliset maantieteelliset markkinat eri tavoin jokaisten tuotemarkkinoiden osalta. Sen olisi siis pitänyt tutkia erikseen emakoiden maantieteelliset ostomarkkinat ja elävien teurassikojen maantieteelliset ostomarkkinat, koska nämä kaksi tuotetta eivät ole keskenään vaihdettavissa. Väitteidensä tueksi kantajat viittaavat riidanalaisen päätöksen 44 ja 53 perustelukappaleeseen sekä sen sivulla 4 olevaan alaviitteeseen 6.

71 Komissio katsoo, että tämä väite perustuu riidanalaisen päätöksen virheelliseen tulkintaan ja että se näin ollen on hylättävä.

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

72 Aluksi on tarkasteltava riidanalaisen päätöksen tätä asiaa koskevia osia. Mainitun päätöksen 13–16 perustelukappaleessa komissio on tuotemarkkinoiden määritelmän osalta todennut, että markkinatutkimuksen seurauksena ja keskittymän osapuolten näkökannan vastaisesti teurassikojen ja -emakoiden osto muodostivat eri tuotemarkkinat.

73 Tämän jälkeen komissio toteaa maantieteellisten markkinoiden määritelmästä, että ”maantieteellisten markkinoiden määritelmää varten sikoja ja emakoita tarkastellaan yhdessä, koska samaa analyysiä voidaan soveltaa kumpiinkin tuotemarkkinoihin” (ks. riidanalaisen päätöksen sivulla 4 oleva alaviite nro 6). Tämän päätelmän perusteella komissio kehittelee riidanalaisen päätöksen 17–43 perustelukappaleessa maantieteellisten markkinoiden määritelmään liittyvää analyysiään yksinomaan sikojen ostomarkkinoiden suhteen. Tämän analyysin päätteeksi komissio päättelee riidanalaisen

päätöksen 44 perustelukappaleessa nimenomaisesti alaviitteeseen 6 viitaten, että sikojen maantieteellisten ostomarkkinoiden määritelmää sovelletaan myös emakoiden ostomarkkinoihin.

74 Sitä vastoin keskittymän kilpailuvaikutusten tarkastelun osalta komissio kehittelee analyysiään erikseen kumpienkin markkinoiden suhteen ja se erottelee yhtäältä sikojen ostomarkkinoita koskevan kilpailuanalyysin (riidanalaisen päätöksen 46–51 perustelukappale) ja toisaalta emakoiden ostomarkkinoiden kilpailuanalyysin (riidanalaisen päätöksen 52 ja 53 perustelukappale). Tämän tarkastelun päätteeksi se katsoo, että keskittymä ei aiheuta kilpailuongelmia kummallakaan näistä markkinoista (riidanalaisen päätöksen 54 perustelukappale).

75 Riidanalaisen päätöksen tältä kannalta keskeisten osien tarkastelu osoittaa, että komissio ei ole sekoittanut keskenään sikojen ostomarkkinoita ja emakoiden ostomarkkinoita ja ettei se myöskään ole pitänyt emakoiden ostomarkkinoita sikojen ostomarkkinoiden alajaostona maantieteellisten markkinoiden määritelmän yhteydessä eikä keskittymän kilpailuvaikutusten tarkastelun yhteydessä.

76 Maantieteellisten markkinoiden määritelmän osalta komissio on nimenomaisesti kehitellyt sen näkemyksen perusteella, että analyysi voi olla sama kumpienkin tuotemarkkinoiden suhteen, näkemyksiä, jotka koskevat sikojen ostomarkkinoiden maantieteellistä ulottuvuutta, ja se on soveltanut niitä sitten emakoiden ostomarkkinoihin. Tältä osin on todettava, että kantajat eivät ole millään tavoin osoittaneet, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen. Ne eivät myöskään ole selittäneet, millä tavoin komissio olisi ottanut huomioon emakoiden oston sikojen maantieteellisten ostomarkkinoiden määritelmän puitteissa, eivätkä sitä, mistä syystä tämä olisi tehnyt sen arvioinnista virheellisen kyseisten maantieteellisten markkinoiden määritelmän suhteen.

77 Mitä tulee siihen sekaannukseen, jonka komission väitetään tehneen keskittymän kilpailuvaikutusten tarkastelun yhteydessä molempien merkityksellisten tuotemarkkinoiden välillä, riidanalaisesta päätöksestä ilmenee erittäin selvästi, että komissio on analysoinut täysin erikseen molempia kyseessä olevia markkinoita. Kantajat eivät siis voi moittia komissiota siitä, että se on sekoittanut nämä markkinat tältä osin. Pitää paikkansa, että riidanalaisen päätöksen 53 perustelukappaleessa olisi voitu muotoilla paremmin lause, jossa todetaan, että ”sikamarkkinoita koskevaa kilpailuanalyysiä voidaan siis tätäkin suuremmalla syyllä soveltaa emakkomarkkinoihin”. Tämän lauseen asiayhteydestä ilmenee kuitenkin, että komissio on katsonut, että keskittymän osapuolten erittäin heikkojen markkinaosuuksien – alle 20 prosenttia – perusteella ja sen perusteella, että keskittymä ei siis ollut omiaan estämään tehokasta kilpailua (asetuksen N:o 139/2004 32 perustelukappale), ei ollut tarpeen tehdä samanlaista kilpailuanalyysiä kuin joka oli tehty riidanalaisen päätöksen 48–51 perustelukappaleessa sikojen ostomarkkinoiden osalta.

78 Kaikkien näiden edellä todettujen seikkojen perusteella ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

4. Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee maantieteellisten markkinoiden määritelmälle keskeisten seikkojen huomioon ottamatta jättämistä tai niistä tehtyjä virheellisiä päätelmiä

79 Kantajat moittivat komissiota siitä, että se on tehnyt useita ilmeisiä arviointivirheitä merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden määritelmässä, sellaisena kuin se on esitetty edellä 50 kohdassa, koska komissio ei ole ottanut huomioon tiettyjä seikkoja, joihin kantajat ovat vedonneet hallinnollisessa menettelyssä, tai ainakin koska se on tehnyt niistä virheellisiä päätelmiä. Kantajien mukaan nämä seikat olivat kuitenkin olennaisia maantieteellisten markkinoiden määritelmän kannalta ja niiden perusteella voitiin osoittaa Alankomaiden aluetta vastaava merkityksellisten tuotemarkkinoiden kansallinen ulottuvuus. Näitä seikkoja, joita tarkastellaan yksityiskohtaisesti jäljempänä, ovat ensinnäkin saksalaisten ja alankomaalaisten sikojen keskinäisen vaihdettavuuden puuttuminen, toiseksi Saksan ja Alankomaiden sikojen ostohintaerojen ja näiden kahden maan välisten vientien vaihtelun välisen korrelaation puuttuminen, kolmanneksi eläintautien seuraukset, jotka aiheuttavat markkinoiden kansallistumisen,

neljänneksi eläinlääketieteellisten lisävaatimusten ja muiden vientiesteiden olemassaolo, viidenneksi kuljetusetäisyydet, jotka yleensä ovat lyhyempiä kuin komission huomioon ottamat 150 kilometrin etäisyydet, kuudenneksi poliittisen paineen olemassaolo ja seitsemänneksi Nederlandse Mededingingsautoriteitin (Alankomaiden kilpailuviranomainen) aikaisempi päätöskäytäntö.

80 Tältä osin on palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuomioistuimen suorittama valvonta komission arvioinneista, jotka koskevat viitemarkkinoiden määrittelyä, kohdistuu ilmeisen virheen tutkimiseen (edellä 52 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Cableuropa ym. v. komissio, tuomion 119 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 51 kohdassa mainittu asia Airtours v. komissio, tuomion 26 ja 32 kohta). Lisäksi merkityksellisten markkinoiden määrittelyssä kysynnän korvaaminen on taloudelliselta kannalta välittömin ja tehokkain rajoittava tekijä (asia T-177/04, easyJet v. komissio, tuomio 4.7.2006, Kok., s. II-1931, 99 kohta ja merkityksellisiä markkinoita koskevan tiedonannon 13 kohta).

81 Ennen kuin tarkastellaan kantajien väitteitä, jotka koskevat edellä 79 kohdassa mainittuja kaikkia seikkoja, on tutkittava komission väitettä siitä, että koska kantajat viittaavat kirjelmissään ainoastaan sikojen maantieteellisiin ostomarkkinoihin, niiden väitteet koskevat ainoastaan näitä markkinoita eikä emakoiden ostomarkkinoita. Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantajien väitteet koskevat riidanalaisessa päätöksessä olevaa maantieteellisten markkinoiden määritelmää, jota komissio on, kuten tämän kanneperusteen toisen osan yhteydessä on todettu, soveltanut molempiin merkityksellisiin tuotemarkkinoihin. Kantajien kirjelmistä ei ilmene, että ne olisivat pyrkineet rajoittamaan väitteensä toiseen näistä tuotemarkkinoista. Tämä komission argumentti on siis hylättävä.

a) Saksan markkinoille tarkoitettujen sikojen ja Alankomaiden markkinoille tarkoitettujen sikojen keskinäisen vaihdettavuuden puuttuminen

Asianosaisten lausumat

82 Kantajien mukaan komissio on tehnyt virheen, koska se ei ole ottanut huomioon maantieteellisten markkinoiden määritelmässä sitä, että Saksan markkinoille tarkoitetut teurassiat ja Alankomaiden markkinoille tarkoitetut teurassiat eivät ole keskenään vaihdettavissa. Tämä keskinäisen vaihdettavuuden puuttuminen johtuu alankomaalaisten ja saksalaisten sikojen painoerosta sekä sikojen laji- tai rotueroista. Näiden erojen perusteella saksalaiset teurastamot suosivat saksalaisia sikoja ulkomailta tuleviin sikoihin nähden. Siten alankomaalainen kasvattaja ei voi korvata alankomaalaista teurastamoa saksalaisella, ja itse asiassa saksalaiset teurastamot maahantuovat vain erittäin pienen osan alankomaalaisista sioista.

83 Jotta saataisiin optimaalinen hintaero Saksaan myydyille alankomaalaisille sioille, näiden sikojen on vastattava täysin saksalaisten teurastamojen vaatimuksia ja ne on siis kasvatettava geneettisen valinnan avulla erityisesti vastaamaan Saksan markkinoiden vaatimuksia. Kun nämä siat eivät vastaa Saksan markkinoiden vaatimuksia, ainoastaan silloin, kun hintaero Alankomaiden ja Saksan välillä on keskimääräistä suurempi, alankomaalaisille kasvattajille on taloudellisesti edullista myydä sikansa Saksan markkinoille. Alankomaalaiset siat eivät siis ole vaihdettavissa saksalaisten sikojen kanssa, ja ne ovat enintään täydentäviä suhteessa niihin. Alankomaalaisten sikojen erityiset erottavat ominaisuudet on tunnustettu kanteeseen liitetyissä artikkeleissa, joissa todetaan, että sioilla, jotka on tarkoitettu teurastettaviksi Saksassa, on oltavat tietyt ominaisuudet, kun taas Alankomaiden markkinoiden osalta kyseisten sikojen ominaisuudet ovat osoittautuneet erilaisiksi.

84 Lisäksi kantajat kiistävät kolmansien tekemien niiden ilmoitusten merkityksen, joihin komissio on perustanut analyysinsä riidanalaisessa päätöksessä. Yhtäältä kantajat

kyseenalaistavat näiden ilmoitusten luotettavuuden; ne ovat ”lähes poikkeuksetta kaikki peräisin osapuolilta, jotka kuuluvat suoraan tai epäsuorasti Sovionin ja/tai HMG:n vaikutuspiiriin”. Erityisesti M. J:n ilmoituksesta kantajat väittävät, että hän on laatinut muistion henkilökohtaisesti eikä tarkastellakseen PVVE:n asemaa ja että hän on tämän jälkeen selvästi katunut ilmoituksiaan, kuten ilmenee vastineen liitteenä toimitetusta lehtiartikkelista.

85 Toisaalta kantajat väittävät, että useimmat näistä ilmoituksista, erityisesti liitteisiin B.4 d, B.6 a ja B.6 b sisältyvät, eivät tue komission päätelmiä, vaan ne vahvistavat ennemminkin näkemystä siitä, että saksalaiset teurastamot maahantuovat alankomaalaisia sikoja vain erittäin rajoitetusti.

86 Komissio kiistää väliintulijan tukemana kantajien väitteet. Se väittää erityisesti, että vain yksi näistä ilmoituksista eli Hypor BV:n ilmoitus tulee keskittymän osapuoliin etuyhteydessä olevalta yritykseltä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

87 Komissio on tutkinut riidanalaisen päätöksen 31 ja 32 perustelukappaleessa kysymyksiä, jotka koskevat saksalaisten ja alankomaalaisten sikojen väitettyjä painoeroja ja geneettisiä eroja. Painoerojen osalta riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, että sen puitteissa, mitä komissio kutsuu ”täydentäväksi tutkimukseksi” (riidanalaisen päätöksen 30 perustelukappale), keskittymän osapuolet ovat väittäneet, että ainoa ero Saksassa ja Alankomaissa teurastettujen sikojen välillä on paino, koska alankomaalaiset siat painavat kaksi kiloa vähemmän kuin saksalaiset siat, mutta että tämä ei estä alankomaalaisten sikojen vientiä Saksan markkinoille, koska riittää, että alankomaalaiset kasvattajat odottavat noin kaksi päivää, jotta niiden siat saavuttavat saksalaisten teurastamojen kannalta optimaalisen painon. Siankasvattajat ja teurastajat olivat komission mukaan vahvistaneet tämän väitteen. Geneettisten erojen osalta riidanalaisen päätöksen 32 perustelukappaleen mukaan keskittymän osapuolet ovat

todenneet, ettei Alankomaissa ja Saksassa teurastettujen sikojen välillä ollut mitään perustavanlaatuista geneettistä eroa, minkä myös kolmannet osapuolet ovat vahvistaneet.

88 On kuitenkin todettava, että asiakirja-aineistosta ilmenee, että komissio pyysi hallinnollisen menettelyn aikana kantajien esittämien väitteiden seurauksena nimenomaisesti lisätietoja erityisesti Saksassa ja Alankomaissa teurastettujen sikojen välisistä eroista. Keskittymän osapuolet ovat väittäneet, ettei saksalaisten ja alankomaalaisten sikojen välillä ole eroja, että saksalaisissa ja alankomaalaisissa teurastamoissa teurastettujen sikojen keskimääräinen paino on vastaavasti 93 kiloa ja 90 tai 91 kiloa eli ero on minimaalinen ja että joka tapauksessa, jos sika kasvaa lihotusvaiheen lopulla noin 750 grammaa päivässä, alankomaalaisen kasvattajan täytyy odottaa vain kaksi tai kolme päivää saadakseen sian painon optimaaliseksi saksalaista teurastamoa varten.

89 Asiakirja-aineistosta ilmenee, että kolmannet osapuolet ovat useilla ilmoituksilla vahvistaneet nämä keskittymän osapuolten väitteet. Siten kahdesta saksalaisesta teurastamosta toinen on todennut, että se ”ei tehnyt mitään eroaa sen perusteella, olivatko teurastetut siat peräisin Alankomaista tai Saksasta” eli että ”viime kädessä alankomaalaiset siat soveltuvat paremmin [sen] asiakkaiden kukkarolle” (liite B.6 a) ja toinen, että ”[sen] mielestä alankomaalaiset ja saksalaiset siat ovat laadultaan samanlaisia” (liite B.6 b). Lisäksi alankomaalainen sikakauppias on myös todennut, että Saksaan suuntautuvan viennin kannalta se ei asettanut siankasvattajille ”mitään lisävaatimusta”, täsmentäen, että ne voivat ”tyytyä käyttämään tavanomaisia geneettisiä lajeja, tavanomaista rehua ja tavanomaisia kasvatusmenetelmiä” siitä huolimatta, että niitä pyydetiin joskus ”lihottamaan sikoja muutaman lisäkilon” (liite B.4 e). Toinen alankomaalainen sikakauppias on myös vahvistanut, että se vie Alankomaissa kasvatettuja sikoja asettamatta Saksaan vietäville sioille mitään lisävaatimusta (liite B.4 d). Lopuksi alankomaalaisten yritysten yhdistys on todennut, että ”Alankomaissa ihanteellinen sika ei näytä olevan kovin erilainen kuin ihanteellinen sika Saksassa”, mikä myös vahvistetaan M. J:n ilmoituksessa, jonka mukaan ”alankomaalaisten ja saksalaisten (teurastettaviksi tarkoitettujen) porsaiden ja sikojen keskinäinen vaihdettavuus selittyy ennen kaikkea niiden suuresti samankaltaisilla geneettisillä ominaisuuksilla”.

90 Kantajat riitauttavat yhtäältä nämä ilmoitukset antaneiden kolmansien riippumattomuuden ja toisaalta sen tulkinnan, jonka komissio on antanut näiden ilmoitusten sisällölle; nämä ilmoitukset vahvistavat niiden mielestä ennemminkin niiden kuin komission näkemyksen.

91 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että kantajat eivät mitenkään näytä toteen väitettään siitä, että ilmoitukset ovat lähes poikkeuksetta peräisin osapuolilta, jotka kuuluvat suoraan tai epäsuorasti Sovionin tai HMG:n vaikutuspiiriin. Mitä tulee näistä ilmoituksista neljään, erityisesti liitteisiin B.4 b, B.4 d, B.6 a ja B.6 b sisältyviin, kantajat tyytyvät toteamaan, ettei niiden alkuperästä ole ”mitään kommenttia” esitettävissä. Mitä tulee kahden alankomaalaisten yritysten yhteenliittymän ilmoituksiin, jotka sisältyvät liitteisiin B.4 a ja B.6 c, kantajat väittävät, että on olemassa ”intressiepäselvyyksiä” keskittymän osapuolten kanssa, mutta ne eivät mitenkään tue väitteitään todisteilla. Liitteeseen B.4 e sisältyvän ilmoituksen osalta kantajat tyytyvät esittämään vastauskirjelmänsä liitteessä lehdistötiedotteen, joka voi enintään osoittaa kaupallisten yhteyksien olemassaolon ilmoituksen tekijän ja HMG:n välillä ja näin lisäksi ainoastaan keskittymän hyväksymisen jälkeen, koska tässä asiakirjassa viitataan päivämäärään 13.6.2005. Ainoa ilmoitus, josta käy ilmi, että se on peräisin keskittymän osapuoliin etuyhteydessä olevalta yritykseltä, on Hypor BV:n ilmoitus. Vaikka kantajat eivät esitäkään mitään todistetta tästä, komissio on myöntänyt kyseisen yrityksen kuuluvat Nutreco-yritysryhmään, johon myös HMG kuuluu.

92 M. J:n ilmoituksesta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa lopuksi, että koska muistio on laadittu PVVE:n viralliselle paperille eikä PVVE ole koskaan ilmoittanut komissiolle, että M. J. olisi toiminut henkilökohtaisesti, komissiolla ei ollut mitään syytä katsoa, että kyseessä olevaa asiakirjaa ei olisi laadittu PVVE:n nimissä. Lisäksi kantajien toimittamasta artikkelista ei ilmene, että M. J. olisi sanoutunut irti tämän ilmoituksen sisällöstä ja pitänyt sitä paikkansa pitämättömänä.

93 Toiseksi komissio ei ole näiden ilmoitusten sisällön osalta tehnyt arviointivirhettä niiden tulkinnassa. Kuten edellä 89 kohdasta ilmenee, nämä ilmoitukset vahvistavat täysin komission päätelmät. Sitä vastoin toisin kuin kantajat väittävät, saksalaisten teurastamojen ilmoituksista ei mitenkään ilmene, että ”erittäin rajoitettu osa niiden

sioista on peräisin Alankomaista”, eikä alankomaalaisten kauppiaiden ilmoituksista, että ”vain ’erittäin rajoitettu’ osa sioista viedään Saksaan”.

94 On siis pääteltävä, että kantajat eivät ole oikeudellisesti riittävällä tavalla osoittaneet, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen, kun se ei ole ottanut huomioon maantieteellisten markkinoiden määritelmässä sitä, että Saksan markkinoille tarkoitetut siat ja Alankomaiden markkinoille tarkoitetut siat eivät olleet keskenään vaihdettavissa väitettyjen geneettisten erojen ja painoerojen vuoksi, jotka estivät viennin.

95 Kantajien kanteen liitteinä esittämät asiakirjat eivät horjuta tätä päätelmää. On todettava, ettei näistä artikkeleista voida päätellä, etteivät Saksassa tai Alankomaissa kasvatetut siat voi olla keskenään korvattavissa painoerojen tai geneettisten erojen vuoksi ja että tästä syystä saksalaiset teurastamot eivät voi muodostaa kilpailupainetta alankomaalaisille teurastamoille. Lisäksi erityisesti liitteen A.34 ja A.35 osalta on myös todettava, että kantajat tyytyvät esittämään erittäin yleisiä viittauksia mainittujen liitteiden sisältämiin artikkeleihin. On siis todettava, että kantajien esittämät väitteet eivät voi horjuttaa riidanalaiseen päätökseen sisältyvää analyysiä, joka perustuu komission suorittaman tutkimuksen tuloksiin (ks. edellä 60 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

96 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella on pääteltävä, että komissio ei ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä tältä osin.

b) Korrelaation puuttuminen Alankomaissa ja Saksassa sovellettujen sikojen ostohintojen eron vaihtelun ja näiden kahden maan välisen viennin määrän vaihtelun välillä

Asianosaisten lausumat

97 Kantajat katsovat, että sikojen ostohintaerojen merkittävätkään vaihtelut Alankomaiden ja Saksan välillä eivät voi aiheuttaa sikojen viennin kasvua Alankomaista Saksaan. Kantajat toteavat väitteidensä tueksi ensinnäkin, kuten ilmenee PVVE:n kertomuksesta, jonka otsikkona on ”Alankomaissa, Saksassa ja Belgiassa sovellettujen sianlihan hintojen vertailu” ja joka on kannekirjelmän liitteenä, että jotta Alankomaissa ja Saksassa käypiä hintoja voidaan vertailla hyödyllisellä tavalla, on välttämätöntä oikaista tiettyjä kansainvälisellä tasolla sovellettuja eri hintoja, jotta voidaan ottaa huomioon sovellettavat eri kustannukset ja lisät sekä määritelmälliset erot.

98 Toiseksi kantajien mukaan tietyt PVVE:n antamat tiedot, jotka ovat vastauskirjelmän liitteenä ja jotka koskevat alankomaalaisten sikojen ja porsaiden viikoittaisia vientejä Saksaan vuonna 2004 sekä kummassakin jäsenvaltiossa kyseisten viikkojen aikana sovellettuja perushintoja, osoittavat myös, että hintaerojen ja viennin vaihtelun välinen korrelaatio on hyvin heikko. Kantajat viittaavat tältä osin viikkoja 3, 4, 9 ja 10 sekä viikkoja 40 ja 50 koskeviin tietoihin.

99 Komissio kiistää väliintulijan tukemana kantajien väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

100 Riidanalaisen päätöksen 37 ja 38 perustelukappaleessa käsitellään ensinnäkin kysymystä saksalaisen sianhinnan ja alankomaalaisen sianhinnan välisestä korrelaatiosta ja toiseksi kysymystä näiden hintaerojen vaihtelun ja näiden maiden välisten viennin vaihtelun välisestä korrelaatiosta. Riidanalaisessa päätöksessä todetaan, että vaikka elävien sikojen ostohinta onkin Saksassa perinteisesti korkeampi kuin Alankomaissa, näiden kahden hinnan välillä on vahva korrelaatio, koska ne kehittyvät samansuuntaisesti keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Lisäksi mainitun päätöksen mukaan markkinatutkimus on vahvistanut keskittymän osapuolten väitteet ja niiden toimittamat todisteet siitä, että on olemassa myös välitön suhde Alankomaiden ja Saksan hintojen vaihtelun välillä ja sikojen viennin vaihtelun välillä, koska näiden kahden hinnan välisen eron lisääntyminen (tai pienentyminen) aiheuttaa sikojen viennin lisääntymisen (tai pienentymisen) Alankomaista Saksaan.

101 Kantajat eivät kiistä Saksan ja Alankomaiden välistä hintaeroa eivätkä näiden kahden hinnan välistä korrelaatiota. Ne kiistävät Alankomaiden ja Saksan välisten hintaerojen ja näiden kahden maan välisen viennin vaihtelun välisen korrelaation. Niiden mukaan sikojen ostohintaerojen vaihtelusta Alankomaissa ja Saksassa ei aiheudu lisääntyvää sikojen vientiä Alankomaista Saksaan, vaikka nämä vaihtelut olisivat merkittäviäkin.

102 Aluksi on huomattava, että asiakirja-aineistosta ilmenee, että keskittymän osapuolet ovat hallinnollisen menettelyn aikana antaneet tietoja, jotka osoittavat elävien sikojen ostohintojen samansuuntaisen kehityksen Saksassa ja Alankomaissa. Keskittymän osapuolet ovat myöskin toimittaneet tietoja, jotka osoittavat, että on olemassa samansuuntainen kehitys yhtäältä hintaerojen kasvun tai pienentymisen välillä Saksassa ja Alankomaissa ja toisaalta näiden kahden maan välisen sikojen viennin lisääntymisen tai vähentymisen välillä.

103 Samoin kolmannet osapuolet ovat hallinnollisessa menettelyssä vahvistaneet tällaisen korrelaation olemassaolon. Siten alankomaalainen sikakauppias on todennut, että ”kun sianhinta on korkeampi Saksassa kuin Alankomaissa – –, Saksaan vietyjen eläinten lukumäärä kasvaa” (liite B.4 e). Saksalainen teurastamo puolestaan on viitannut alankomaalaisten teurassikojen ostoihinsa ja todennut, että ”jos sianhinta Alankomaissa on saksalaista hintaa alhaisempi, alankomaalaisten sikojen lukumäärä kasvaa” ja että ”puhtaasti taloudelliselta kannalta on siis kannattavaa ostaa enemmän alankomaalaisia sikoja” (liite B.6 b). M. J. on myös todennut, että ”pienet hintaerot aiheuttavat alankomaalaisen viennin kasvun” (liite B.5 b).

104 Kantajat myöntävät lisäksi itse tällaisen hintaerojen ja vientimäärien vaihteluiden välisen korrelaation olemassaolon, kun ne toteavat vastauskirjelmässään, että ”vain silloin, kun Alankomaiden ja Saksan välinen hintaero on keskimääräistä suurempi, tulee kannattavaksi myydä saksalaisille teurastamoille sellaisia sikoja, jotka eivät vastaa sataprosenttisesti saksalaisia vaatimuksia” (ks. edellä 83 kohta).

105 Lisäksi myös PVVE:n toimittamat ja kantajien väitteidensä tueksi vastauskirjelmään liittämät tiedot voivat osoittaa hintaerojen ja vientimäärän vaihtelujen välisen korrelaation olemassaolon eivätkä puuttumisen ja siten tukea komission päätelmiä. Samoin viikot, joihin kantajat viittaavat, osoittavat tällaisen korrelaation olemassaolon, koska kantajien mainitsemista kolmesta tapauksesta kahdessa Saksassa sovellettujen hintojen ja Alankomaissa sovellettujen hintojen välisen poikkeaman kasvu (viikot 9 ja 10) tai pienentyminen (viikot 49 ja 50) on vastaavasti aiheuttanut viennin kasvun tai pienentymisen. Vaikka hintaerojen ja vientimäärien vaihtelujen välistä samansuuntaista kehitystä ei voidakaan varmistaa täsmällisesti kunkin viikon osalta, tämä ei itsessään riitä tekemään tyhjäksi komission toteamusta siitä, että näiden kahden tekijän välillä on tällainen suora yhteys. Se osoittaa enintään, että tämä korrelaatio ei ole täysin lineaarinen.

106 Näin ollen on pääteltävä, että kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että sianhinnanerot Saksan ja Alankomaiden välillä korreloivat näiden kahden maan välisen sikojen viennin määrien kanssa. Tätä toteamusta ei horjuta kantajien väite siitä, että Alankomaissa ja Saksassa sovellettujen hintojen vertailemiseksi hyödyllisellä tavalla on tarpeen oikaista tiettyjä kansainvälisellä tasolla sovellettuja eri hintoja, jotta voidaan ottaa huomioon eri kustannukset ja eri lisät sekä määritelmälliset erot. Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että riittää, kun todetaan, että kantajat eivät millään tavoin selitä, miltä osin tarpeesta suorittaa nämä väitetyt oikaisut voisi olla seurauksena se, että kyseenalaistetaan komission toteamus siitä, että Alankomaiden ja Saksan hintaerojen ja näiden kahden maan välisen viennin määrien vaihtelun välillä on olemassa korrelaatio.

107 Kaikkien edellä todettujen seikkojen perusteella on hylättävä kantajien väite siitä, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden määritelmän yhteydessä, että Alankomaissa ja Saksassa sovellettujen sianlihan hintojen erojen ja näiden kahden maan välisen sikojen viennin määrien vaihtelun välillä on suora korrelaatio.

c) Eläintautien seurauksena toteutettujen eläinlääketieteellisten toimenpiteiden vaikutukset vienneille

Asianosaisten lausumat

108 Kantajat väittävät, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen, koska se ei ole ottanut huomioon sitä, että eläintautien seurauksena toteutetut eläinlääketieteelliset toimenpiteet aiheuttavat markkinoiden alueellistumisen tai kansallistumisen. Kantajien mukaan eläinlääketieteellisten toimenpiteiden toteuttaminen eläintautitapauksessa tuntuu ennen kaikkea kansallisella alueella ja niillä on vaikutuksia muiden maiden kanssa käytävään kauppaan siitä seikasta riippumatta, että tavallisesti vain tietyt alueet

suljetaan vienniltä. Koska sioilla käytävä kauppa keskittyy Alankomaissa kolmen sikojen teurastukseen keskittyneen pääasiallisen alueen ympäristöön, eläinsairauden ilmestyminen jollekin näistä kolmesta alueesta aiheuttaisi sen välittömän sulkemisen ja estäisi tämän alueen siankasvattajia kuljettamasta eläimiään muille alueille. Näin tämä koskisi kansallisia markkinoita kokonaisuudessaan.

109 Erityisesti viennin osalta kantajat huomauttavat, että kun eläintautia löydetään kansallisen alueen osalta, kauppa ulkomaiden kanssa keskeytyy yleensä väliaikaisesti, mikä voi aiheuttaa erittäin merkittävää vahinkoa siankasvattajille, jotka ovat suunnanneet tuotantonsa vientiin. Tämä seikka selittää kantajien mukaan, miksi siankasvattajat ja sikakauppiaat ovat haluttomia järjestämään tuotantonsa viennin perusteella.

110 Komissio kiistää kantajien väitteet väliintulijan tukemana.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

111 Kuten riidanalaisen päätöksen 43 perustelukappaleesta ilmenee, komissio on ottanut huomioon eläintautien vaikutukset vientiin ja katsonut, että koska vientiä koskevista tiedoista ilmenee, että eläintaudeista johtuvat viennin keskeytykset eivät olleet estäneet suuren sikamäärän vientiä Alankomaista Saksaan ja koska kansallisella tasolla toteutetut eläinlääketieteelliset toimenpiteet vaikuttivat sekä Alankomaiden sisäiseen kauppaan että vientiin, näiden toimenpiteiden olemassaoloa ei voida pitää määräävänä tekijänä maantieteellisten markkinoiden määrittelyssä.

112 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että asiakirja-aineistoon sisältyvien eri tietojen tarkastelu osoittaa, että eläintaudeista johtuvalla viennin keskeyttämisellä on yleensä ollut vaikutuksia, jotka esiintyvät vain rajoitettuina ajanjaksoina, ja että kunkin eläintautikriisin jälkeen viennit ovat nopeasti normalisoituneet ja on palattu nopeasti normaaliarvoihin. Näiden toteamusten perusteella ei ole mitenkään osoitettu, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että eläintaudeista johtuva viennin väliaikainen keskeyttäminen tai rajoittaminen ei aiheuta relevanttien markkinoiden kansallistumista tai alueellistumista eikä se siis muodosta ratkaisevaa seikkaa maantieteellisten markkinoiden määrittelemiseksi.

113 Näin ollen myös tämä väite on hylättävä.

d) Muiden vientiesteiden olemassaolo

Asianosaisten lausumat

114 Kanteessaan kantajat väittävät, että taloudellisten tai muunlaisten esteiden olemassaolo vaatii myös tekemään eron alankomaalaisten ja saksalaisten markkinoiden välillä. Näistä esteistä ne yksilöivät Saksan markkinoilla myytäviksi tarkoitettujen alankomaalaisten sikojen ylimääräisen eläinlääketieteellisen tarkastuksen sekä tietyt vientiin liittyvät ”lisäkustannukset”. Vastauskirjelmässään kantajat väittävät, että NVV on selittänyt yksityiskohtaisesti nämä vientiin liittyvät lisäkustannukset komission hallinnollisen menettelyn aikana lähettämään kyselylomakkeeseen antamassaan vastauksessa, ja ne täsmentävät, että kyseessä ovat erityisesti sianhintaa, tilojen tuottoa, eurooppalaisilla lihamarkkinoilla vallitsevaa kilpailua, sikatuotteiden laatuvaatimuksia, ylimääräisiä kuljetuskustannuksia, vientilupia ja verikoekuluja (Aujeszkyn taudin osalta) koskevat esteet.

115 Kantajat väittävät erityisesti ”sianhintaa koskevien esteiden” osalta, että NVV:n komission kyselylomakkeeseen antamasta vastauksesta sekä PVVE:n kertomuksesta (ks. edellä 97 kohta) ilmenee, että sen jälkeen, kun on otettu huomioon koko joukko oikaisutekijöitä, sianhinnassa on olemassa 0,08 euron hintaero kilogrammaa kohti Saksassa ja Alankomaissa, mikä aiheuttaa 7,20 euron esteen sikaa kohti, koska teurassian keskimääräinen paino on noin 90 kiloa.

116 Komissio väittää, että kantajat rajoittuvat kanteessa nyt esillä olevan väitteen osalta toteamaan vain, että Saksaan vietäviksi tarkoitetuille sioille tehdään ylimääräinen eläinlääketieteellinen tarkastus. Komissio kiistää siis väliintulijan tukemana muiden väitettyjen vientiesteiden tutkittavaksi ottamisen, koska ensinnäkin näiden muiden esteiden olemassaoloon on vedottu myöhässä, vasta vastauskirjelmävaiheessa, ja toiseksi kuljetuskustannuksia lukuun ottamatta niitä ei myöskään ole selitetty yksityiskohtaisesti kyselylomakkeeseen annetussa vastauksessa, johon kantajat viittaavat. Komissio kiistää joka tapauksessa väliintulijan tukemana kantajien kaikki aineellisesta kysymyksestä esittämät väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

117 Aluksi on tarkasteltava väitettä, joka koskee ylimääräistä eläinlääketieteellistä tarkastusta, joka Saksaan vietäviksi tarkoitetuille sioille on tehtävä. Komissio toteaa tältä osin riidanalaisen päätöksen 33 ja 34 perustelukappaleessa, että keskittymän osapuolet olivat väittäneet – kuten useammat kolmannet osapuolet ovat vahvistaneet –, että kaikki elävät teurassiat on tutkittava riippumatta paikasta, jossa ne teurastetaan, ja ainoa vientiin liittyvä lisävaatimus on eläinlääkärin läsnäolo tilalla tai keräyskeskuksessa, mikä aiheuttaa noin 1,25 euron suuruisen lisäkustannuksen sikaa kohti; tämä kustannus kompensoituu kuitenkin perinteisesti korkeammalla myyntihinnalla Saksassa.

118 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantajat eivät ole mitenkään tukeneet kirjelmissään eivätkä istunnossa väitettä, joka koskee Saksaan vietäviksi tarkoitettujen sikojen osalta väitettyä ylimääräistä eläinlääketieteellistä tarkastusta, joka olisi erilainen kuin riidanalaisessa päätöksessä mainittu. Tämä väite on siis hylättävä.

119 Muista väitetyistä vientiesteistä on todettava, että ne on todellakin yksilöity ainoastaan vastauskirjelmässä ja että kannekirjelmään ei sisälly tältä osin minkäänlaista yksityiskohtaista tai yleistä viittausta NVV:n komission kyselylomakkeeseen antamaan vastaukseen. On kuitenkin palautettava mieliin, että vaikka työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin, vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan peruste, jolla laajennetaan aikaisemmin – nimenomaisesti tai implisiittisesti – kannekirjelmässä esitettyä perustetta ja jolla on läheinen yhteys tähän perusteeseen, on kuitenkin otettava tutkittavaksi (ks. asia T-252/97, Dürbeck v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok., s. II-3031, 39 kohta ja edellä 52 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Cableuropa ym. v. komissio, tuomion 109 ja 111 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

120 On todettava, että kannekirjelmässä kantajat moittivat komissiota useaan otteeseen siitä, että se on jättänyt ottamatta huomioon tosiseikkoja, jotka ne ovat esittäneet hallinnollisessa menettelyssä, viittaamalla, tosin yleisin ilmaisuin, mainitun menettelyn aikana jätetyissä kirjelmissä esitettyihin argumentteihin. On myös todettava, että kannekirjelmässä kantajat mainitsevat ”taloudelliset tai muut esteet” ja ”vientiin liittyvät lisäkustannukset”, jotka erottavat teurassikojen ostomarkkinat Alankomaissa ja Saksassa. Tästä seuraa, että vastauskirjelmään sisältyneitä kantajien täsmennyksiä voidaan pitää kanteessa jo esitettyjen väitteiden laajentamisena. Näin ollen edellisessä kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella ne on otettava tutkittaviksi (ks. vastaavasti asia T-118/96, Thai Bicycle v. neuvosto, tuomio 17.7.1998, Kok., s. II-2991, 144 ja 145 kohta).

121 Kantajien väitteet ovat tältä osin perusteettomia.

122 Ensinnäkin väitetyistä ”sianhintaa koskevista esteistä” on palautettava mieliin, että sekä tuotemarkkinoiden että maantieteellisten markkinoiden määritelmän pääasiallisena tavoitteena on yksilöidä järjestelmällisesti ne paineet, joita kilpailu saa aikaan kyseessä oleville yrityksille, ja määrittää, onko olemassa tosiasiallisia kilpailijoita, jotka voivat vaikuttaa kyseessä olevien yritysten menettelyyn tai estää niitä toimimasta riippumatta painostuksesta, joita todellinen kilpailu luo. Perustavanlaatuinen kysymys maantieteellisten markkinoiden määritelmälle nyt esillä olevassa asiassa on siis sen selvittäminen, kääntyvätkö keskittymän osapuolten asiakkaat, erityisesti porsaiden kasvattajat, muualla sijaitsevien teurastamojen puoleen siinä tapauksessa, että sikojen tai emakoiden ostohinta pienenee lievästi mutta pysyvästi kyseessä olevilla alueilla (ks. edellä 80 kohta ja merkityksellisiä markkinoita koskevan tiedonannon 2 ja 17 kohta).

123 On kuitenkin todettava, että useammat seikat asiakirja-aineistossa tukevat komission toteamusta siitä, että Alankomaissa sijaitsevien teurastamojen lisäksi tietyt Saksassa sijaitsevat teurastamot muodostavat kilpailupaineita, jotka voivat vaikuttaa keskittymän osapuolten menettelyyn (ks. edellä 102–104 kohta). Lisäksi PVVE:n ilmoittamat ja kantajien itsensä vastauskirjelmäänsä liittämät (ks. edellä 105 kohta) tiedot alankomaalaisten sikojen vienneistä Saksaan osoittavat, että jatkuvasti merkittävä vientimäärä on kulkenut näiden kahden maan välillä silloinkin, kun Saksan ja Alankomaiden välinen hintaero oli pienempi kuin 7,20 euroa sikaa kohden. Nämä seikat osoittavat, että mahdolliset ”sianhintaa koskevat esteet”, jos oletetaan, että ne olivat olemassa, mitä ei kuitenkaan ole osoitettu riittävän selvästi, muodostivat sellaisinaan vain heikon esteen vienneille ja että komissio ei siis ole tehnyt arviointivirhettä. Näin ollen tämä väite on hylättävä.

124 Mitä tulee toiseksi oletettuihin kuljetusta koskeviin lisäkustannuksiin liittyvään väitettyyn esteeseen, komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 20 perustelukappaleessa, että keskittymän osapuolten ja markkinatutkimustulosten mukaan kuljetuskustannukset eivät ole ratkaisevia, koska niillä on marginaalinen vaikutus teurassikojen hintaan. Kantajat eivät kiistä näitä päätelmiä kannekirjelmässä eivätkä vastauskirjelmässä. Väitteensä tueksi ne tyytyvät viittamaan erittäin yleisellä tavalla NVV:n komission kyselylomakkeeseen antamaan vastaukseen. Vaikka tässä vastauksessa todellakin mainitaan kuljetuskustannukset, sen perusteella ei mitenkään voida tukea

kantajien väitteitä eikä osoittaa komission tehneen ilmeistä arviointivirhettä (ks. edellä 60 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Myös tämä väite on näin ollen hylättävä.

125 Kolmanneksi edellä 114 kohdassa mainittujen, muiden väitettyjen vientiesteiden osalta on lopuksi todettava, että niitä ei ole selitetty kannekirjelmässä eikä NVV:n komission kyselylomakkeeseen antamassa vastauksessa eikä niiden olemassaolosta ole esitetty mitään todistetta. Kantajat eivät myöskään selitä, miltä osin tilojen tuotto ja kilpailu eurooppalaisilla lihamarkkinoilla voisi muodostaa vientiesteen tai aiheuttaa vienteihin liittyviä lisäkustannuksia.

126 Kaiken edellä esitetyn perusteella on siis katsottava, että komissio ei ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä maantieteellisten markkinoiden määritelmässä kantajien mainitsemien muiden väitettyjen vientiesteiden suhteen.

e) Kuljetusetäisyydet, jotka alittavat komission huomioon ottaman 150 kilometrin etäisyyden, ja poliittisen paineen olemassaolo

Asianosaisten lausumat

127 Kantajat huomauttavat, että yli 70 prosenttia sianlihan kuljetuksista teurastamoihin tapahtuu alle 50 kilometrin etäisyyksillä, 85 prosenttia alle 70 kilometrin etäisyyksillä ja 95 prosenttia alle 95 kilometrin etäisyyksillä. Tästä johtuu, että suurin osa teurassioista kuljetetaan teurastamoihin, jotka sijaitsevat selvästi lyhyempien etäisyyksien päässä kuin 150 kilometriä, joka on ollut perustana merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden määritelmälle riidanalaisessa päätöksessä. Komissio on siis vahvistanut tämän säteen mielivaltaisesti. Vientiesteiden olemassaolon vuoksi nyt esillä olevassa asiassa on erittäin epätodennäköistä, jollei peräti mahdotonta, että keskittymästä

johtuvan yksikön soveltaman ostohinnan pysyvän mutta vähäisen pienentymisen seurauksena elävien teurassikojen toimittajat kuljettaisivat eläimensä 150 kilometrin päähän kilpaileviin teurastamoihin.

128 Kantajat väittävät lisäksi, että kasvava poliittinen paine, jolla tähdätään elävien eläinten kuljetusten keston vähentämiseen, osoittaa myös, että nyt esillä olevassa asiassa olisi johdonmukaista rajoittaa merkitykselliset maantieteelliset markkinat Alankomaiden kansalliseen alueeseen.

129 Komissio kiistää kantajien väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

130 Aluksi on todettava, kuten edellä 122 kohdassa korostetaan, että ratkaiseva kysymys merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden määritelmälle on nyt esillä olevassa asiassa, ovatko teurassikojen toimittajat valmiita hypoteettisen pienen mutta pysyvän sikojen ostohinnan pienentymisen seurauksena kuljettamaan eläimensä 150 kilometrin etäisyydelle kilpaileviin teurastamoihin niin, että tällainen hinnanalennus ei olisi kannattava keskittymästä johtuvalle yksikölle. Se seikka, että suurin osa teurassioista kuljetetaan normaalisti alle 150 kilometrin etäisyydelle, ei siis sellaisenaan ole ratkaiseva tekijä merkityksellisten markkinoiden määritelmälle.

131 Komission teettämä markkinatutkimus sekä asiakirja-aineistoon liitetyt ja aikaisemmin esitetyt todisteet ovat vahvistaneet, että 150 kilometrin säteellä sijaitsevat teurastamot

voivat muodostaa vaihtoehtoisen ratkaisun keskittymästä johtuville sikojen ostohinnan alennuksille (ks. edellä 102 kohta). Näin ollen on pääteltävä, että komissio ei ole tehnyt tältä osin ilmeistä arviointivirhettä.

132 Väitettyjen poliittisten paineiden olemassaolosta on todettava, että kantajat itse myöntävät, että kyseessä on täydentävä väite, joka ei siis ole ratkaiseva tekijä maantieteellisten markkinoiden määritelmälle. Kantajat jättävät joka tapauksessa perustelematta väitteensä tältä osin.

133 Näiden päätelmien perusteella myös nämä väitteet on hylättävä.

f) Aikaisempi päätöskäytäntö

Asianosaisten lausumat

134 Kantajat moittivat komissiota siitä, että se on ilman painavaa syytä poikennut elävien teurassikojen maantieteellisten ostomarkkinoiden määritelmää koskevasta aikaisemmasta päätöskäytännöstään sekä Alankomaiden kilpailuviranomaisen vastaavasta päätöskäytännöstä. Kantajien mukaan pitää paikkansa, että komission on määriteltävä merkitykselliset maantieteelliset markkinat kunkin tapauksen ratkaisevien seikkojen perusteella, mutta se ei kuitenkaan saa tehdä tätä poikkeamalla aikaisemmasta käytännöstään yllättäen ja ilman painavia syitä. Lisäksi komission päätökset, jotka koskevat elävien teurassikojen maantieteellisiä ostomarkkinoita toisissa jäsenvaltioissa, ovat myös ennakkotapauksia.

135 Komissio kiistää kantajien väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

136 Aluksi on palautettava mieliin, että vaikka oikeuskäytännön mukaan komission on perusteltava päätös yksityiskohtaisemmin, jos se on huomattavasti pidemmälle menevä kuin sitä edeltänyt päätöskäytäntö (asia 73/74, Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique ym. v. komissio, tuomio 26.11.1975, Kok., s. 1491, Kok. Ep. II, s. 535, 31 kohta), talouden toimijat eivät voi perustaa luottamustaan aikaisemman päätöskäytännön pysymiseen, koska yhteisön toimielimet voivat muuttaa sitä harkintavaltansa perusteella (ks. edellä 53 kohdassa mainittu asia General Electric v. komissio, tuomion 512 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantajilla ei voi olla erityisesti tällaista perusteltua luottamusta, joka johtuisi siitä, että komissio on määritellyt markkinat jollain erityisellä tavalla jossain aikaisemmassa päätöksessä, koska tällaisessa päätöksessä esitetyt toteamukset eivät sido sitä eivätkä varsinkaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta (ks. vastaavasti edellä 53 kohdassa mainittu asia General Electric v. komissio, tuomion 514 kohta).

137 Tältä osin on aluksi todettava, että kantajat eivät ole vedonneet mihinkään asiaan, jossa komissio olisi tutkinut teurassikojen ja -emakoiden ostomarkkinoita Alankomaissa. Ne eivät siis voi väittää, että se olisi riidanalaisessa päätöksessä poikennut aikaisemmasta päätöskäytännöstään. Vaikka pitääkin paikkansa, että komissio on tietyissä päätöksissä tutkinut elävien teurassikojen ostomarkkinoita muissa jäsenvaltioissa, kuten Tanskassa (ks. neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 soveltamisesta 9.3.1999 tehty komission päätös 2000/42/EY (asia IV/M.1313 – Danish Crown / Vestjyske Slagterier) (EYVL 2000, L 20, s. 1) ja asetuksen N:o 4064/89 soveltamisesta 14.2.2002 tehty päätös (asia COMP/M.2662 Danish Crown / Steff-Houlberg)) sekä Saksassa (asetuksen N:o 4064/89 soveltamisesta 19.3.2004 tehty komission päätös (asia COMP/M.3337 Best Agrifund / Nordfleisch)), mainituissa päätöksissä suoritettua tarkastelua ei voida välttämättä soveltaa muihin maantieteellisiin markkinoihin, koska kilpailuolosuhteet eri jäsenvaltioissa voivat olla perustavanlaatuisesti erilaiset.

138 Vaikka Tanskan markkinoiden osalta pitääkin paikkansa, että komissio on aikaisemmissa päätöksissään päätellyt, että elävien teurassikojen markkinoilla oli kansallinen ulottuvuus, päätösten välinen vertailu osoittaa kuitenkin, että Alankomaiden markkinoiden ja Tanskan markkinoiden olosuhteet ovat perustavanlaatuisesti erilaiset. Toisin kuin Alankomaiden markkinoille, Tanskan markkinoille on yhtäältä ominaista teurastamoiden järjestäytyminen osuuskunnittain, jotka sitovat kasvattajat teurastamoihin yksinomaisen toimitusvelvollisuuden, pitkien irtisanomisaikojen ja palkkioiden kautta. Toisaalta alankomaalaisten sikojen vienti Saksaan ovat paljon merkittävämpää kuin tanskalaisten sikojen vienti, kun taas tanskalaisten ja saksalaisten hintojen välinen ero on paljon suurempi kuin alankomaalaisten ja saksalaisten hintojen välinen ero. Saksan markkinoiden osalta komissio on kantajien mainitsemassa asiassa Best Agrifund / Nordfleisch jättänyt avoimeksi maantieteellisten markkinoiden määritelmää koskevan kysymyksen.

139 Komission riidanalaisessa päätöksessä tekemän arvioinnin ja Alankomaiden kilpailuviranomaisen arvioinnin välisestä erosta on aluksi palautettava mieliin, että kun otetaan huomioon asetuksen N:o 139/2004 perustana oleva täsmällinen toimivallan jako, kansallisten viranomaisten päätökset eivät voi sitoa komissiota yrityskeskittymien valvontamenettelyjen yhteydessä (ks. vastaavasti yrityskeskittymien valvonnasta 21.12.1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 (EYVL 1990, L 257, s. 13) osalta asia C-202/06 P, Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, tuomio 18.12.2007, Kok., s. I-12129, 56 kohta). Lisäksi komissio ja Alankomaiden kilpailuviranomainen tekevät päätöksensä kumpikin oman toimivaltansa puitteissa eri arviointiperusteiden perusteella (ks. vastaavasti em. asia Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, tuomion 57 kohta). Joka tapauksessa kantajat ovat itse myöntäneet, että Alankomaiden kilpailuviranomainen oli maantieteellisten markkinoiden määritelmän yhteydessä ottanut huomioon raja-alueilla sijaitsevien ulkomaisten teurastamoiden aikaansaaman kilpailupaineen.

140 Edellä todetun perusteella myös tämä väite on hylättävä.

141 Kaikkien edellä todettujen seikkojen perusteella on pääteltävä, että koska kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen riidanalaisessa

päätöksessä käytetyn maantieteellisten markkinoiden määritelmän yhteydessä, ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa on hylättävä.

5. Ensimmäinen ja neljäs osa, jotka koskevat keskittymän tarkastelua kilpailuoikeuteen nähden

a) Asianosaisten lausumat

142 Kantajat väittävät, että toisin kuin komissio toteaa riidanalaisessa päätöksessä tekemänsä tarkastelun perusteella, keskittymä luo uuden yksikön määräävän aseman elävien teurassikojen ja -emakoiden ostomarkkinoilla ja estää näin tehokkaan kilpailun, ja näin ollen se olisi pitänyt todeta yhteismarkkinoille soveltumattomaksi.

143 Kantajien mukaan komission taloudellinen tarkastelu perustuu ensinnäkin virheelliseen olettamaan, joka liittyy merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden väärään määritelmään. Jos komissio olisi hyväksynyt merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden kansallisen ulottuvuuden, se olisi päätynyt eri lopputulokseen, jonka mukaan keskittymä sai aikaan ”erityisen määräävän aseman” näillä markkinoilla. Kantajat väittävät, että nyt esillä olevassa asiassa keskittymän osapuolilla on riidanalaisen toimenpiteen jälkeen 65 prosentin markkinaosuus Alankomaiden elävien teurassikojen ostomarkkinoista, kun taas muilla teurastamoilla on kullakin enintään kahdeksan prosentin markkinaosuus, kuten NVV:n esittämistä tiedoista ilmenee.

144 Toiseksi kantajat kritisoivat riidanalaisen päätöksen 50 perustelukappaleessa olevaa toteamusta, jonka mukaan Alankomaiden sikateurastamoiden keskimääräinen ylikapasiteetti on 12 prosenttia. Ne katsovat sitä vastoin, ettei nyt esillä olevassa asiassa ole olemassa ylimääräistä kapasiteettia, koska teurastamon kapasiteettia ei aina käytetä

kokonaisuudessaan yrityksen hyvän hallinnoinnin varmistamiseksi. On olemassa aina noin 10 prosenttia kapasiteetista vastaava marginaali, jota ei käytetä, jotta voidaan reagoida oikein teurassikojen tarjonnan vaihteluun. Teurastamon kapasiteetin käyttö sataprosenttisesti johtaisi sitä vastoin markkinoihin, joilla kasvattajilla tai kauppiailla ei enää olisi vapautta valita tiettyä teurastamoa, mikä voisi aiheuttaa markkinoiden häiriintymistä.

145 Kolmanneksi kantajat moittivat komissiota siitä, että se on sivuuttanut useita seikkoja tutkiessaan keskittymän vaikutuksia kilpailulle ja erityisesti ensinnäkin sen seikan, että teurassikojen vienti Alankomaista Saksaan ei koskaan ylitä 10–15:tä prosenttia kokonaistuotannosta, toiseksi sen seikan, että vientimarkkinat ovat luonteeltaan täydentäviä, koska Alankomaiden markkinoiden kysynnän kattamiseen kuluu noin 85–90 prosenttia tuotantokapasiteetista, kolmanneksi sen seikan, että tuontimarkkinat ovat täydentävät markkinat Saksassa, neljänneksi sen seikan, että Alankomaista peräisin olevien sikojen tuonti Saksaan kilpailee Tanskasta peräisin olevan tuonnin kanssa, ja viidenneksi sen seikan, että kaikkia näitä seikkoja vahvistavat ensimmäisen kanneperusteen kolmannen osan yhteydessä mainitut taloudelliset ja muut viennin esteet.

146 Neljänneksi kantajat väittävät, että riidanalaisen toimenpiteen johdosta luotu määräävä asema ei johdu pelkästään keskittymän osapuolten erittäin suurista markkinaosuuksista, vaan myös ”intressien huomattavasta sotkeutumisesta eri organisaatioissa, joilla on tiettyä valtaa merkityksellisillä markkinoilla”, kuten Centrale Organisatie voor de Vleessector (COV), PVVE, Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO), Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO) ja Noord-Brabantse Christelijke Boerenbond (NCB).

147 Komissio kiistää väliintulijan tukemana kantajien väitteet.

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

148 On palautettava mieliin, että asetuksen N:o 139/2004 2 artiklan 2 kohdan mukaan keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi, jollei se olennaisesti estä tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä asema tai vahvistetaan sitä.

149 On myös palautettava mieliin, että vaikka määräävän aseman olemassaolo on ratkaistava kussakin tapauksessa erikseen tapauksen olosuhteiden mukaan (ks. vastaavasti edellä 45 kohdassa mainittu asia Sun Chemical Group ym. v. komissio, tuomion 136 kohta), asetuksen N:o 139/2004 32 perustelukappaleen mukaan keskittymän, joka ei siihen osallistuvien yritysten rajoitettujen markkinaosuuksien vuoksi ole omiaan estämään tehokasta kilpailua, voidaan olettaa olevan yhteismarkkinoille soveltuva. Tähän viittaa erityisesti se, että keskittymään osallistuvien yritysten markkinaosuus on enintään 25 prosenttia yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla.

150 Nyt esillä olevassa asiassa komissio on todennut, että teurassikojen ostomarkkinoiden osalta keskittymän osapuolet saivat sen johdosta yhteensä alle 30 prosentin markkinaosuudet kullakin kolmella merkityksellisillä markkinoilla (riidanalaisen päätöksen 47 perustelukappale). Tämän toteamuksen jälkeen komissio on kehitellyt riidanalaisen päätöksen 48–51 perustelukappaleessa kilpailuanalyysiään ja todennut, että keskittymän seurauksena markkinat pysyivät riittävän epäyhtenäisinä, koska niillä esiintyi useita kilpailijoita, joilla on 4–16 prosentin suuruiset markkinaosuudet (riidanalaisen päätöksen 49 perustelukappale), ja koska teurastamoilla on ylikapasiteettia, jonka osuus on noin 12 prosenttia Alankomaissa, 14 prosenttia Belgiassa ja 28 prosenttia Saksan länsialueilla.

151 Komissio toteaa riidanalaisessa päätöksessä teurasemakoiden ostomarkkinoista, että keskittymän johdosta markkinaosuudet olivat vieläkin pienemmät, alle 20 prosenttia kullakin kolmella merkityksellisellä markkina-alueella (riidanalaisen päätöksen 52 perustelukappale). Koska markkinaosuudet olivat heikkoja, selvästi alle asetuksen N:o

139/2004 32 perustelukappaleessa ilmoitetun kynnysarvon, komissio ei ole katsonut tarpeelliseksi kehitellä kilpailuanalyysiään pidemmälle (riidanalaisen päätöksen 53 perustelukappale).

152 Tämän analyysin päätteeksi komissio on siis päätellyt, että keskittymä ei aiheuttanut kilpailuongelmia elävien teurassikojen ja -emakoiden ostomarkkinoilla.

153 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajien väitteet eivät voi horjuttaa riidanalaiseen päätökseen sisältyvää komission kilpailuanalyysiä.

154 Ensinnäkin on palautettava mieliin, että relevanttien markkinoiden väärää määritelmää koskeva perustelu on jo hylätty ensimmäisen kanneperusteen toisen ja kolmannen osan tarkastelun yhteydessä (ks. edellä 69 ja 79 kohta ja niitä seuraavat kohdat).

155 Toiseksi riidanalaisen päätöksen 50 perustelukappaleessa olevasta toteamuksesta, joka koskee alankomaalaisten teurastamojen noin 12 prosentin suuruista ylikapasiteettia, on todettava, että kantajat itse myöntävät kannekirjelmässä ja vastauskirjelmässään tämän ylikapasiteetin olemassaolon, kun ne toteavat, että ”tietty kapasiteettimarginaali (noin 10 prosenttia) on välttämätön, jotta teurassikojen vaihtelevaan tarjontaan voidaan reagoida”. Joka tapauksessa tällaisen ylikapasiteetin mahdollinen olemassaolo markkinoilla on vain täydentävä, vaikkakin merkittävä, tekijä kilpailuanalyysissä, jolla voidaan suhteuttaa keskittymän osapuolten asema markkinoilla keskittymän seurauksena.

156 Kolmanneksi edellä 145 kohdassa mainittujen seikkojen osalta, jotka komissio on kantajien mukaan sivuuttanut kilpailuanalyysissään, on komission esiin tuomaa niiden tutkittavaksi ottamista koskevaa kysymystä tarkastelematta todettava, että kantajat eivät selitä, mistä syystä ja millä tavoin näiden seikkojen tarkastelu olisi saanut komission päättelemään, että keskittymä estää olennaisesti tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla, eivätkä sitä, millä muulla tavoin komissio on tehnyt arviointivirheen keskittymää koskevassa kilpailuanalyysissään sen vuoksi, että se on sivuuttanut nämä seikat. Kantajat eivät myöskään millään tavoin perustele väitteitään, kun taas niiden mainitsemien väitettyjen vientiesteiden olemassaolo on jo suljettu pois ensimmäisen kanneperusteen kolmannen osan tarkastelun yhteydessä.

157 Lopuksi tiettyä valtaa merkityksellisillä markkinoilla omaavien organisaatioiden väitettyä ”intressien sotkeutumista” koskevasta väitteestä on todettava, että mikään kantajien esittämä todiste ei tue sitä, joten se on hylättävä.

158 Edellä todetun perusteella ja koska kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio on tehnyt virheitä keskittymän vaikutuksia koskevassa kilpailuanalyysissään, ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen ja neljäs osa on hylättävä.

159 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

B *Toinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden ja huolellisuusvelvoitteen laiminlyöntiä*

160 Toinen kanneperuste, joka koskee sitä, että komissio on laiminlyönyt perusteluvelvollisuutensa (EY 253 artikla) ja huolellisuusvelvoitteensa, voidaan jakaa kolmeen osaan.

1. Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee huolellisuusvelvoitteen laiminlyöntiä

a) Asianosaisten lausumat

161 Ensinnäkin kantajat moittivat komissiota siitä, että se on laiminlyönyt huolellisuusvelvoitteensa, koska se on sivuuttanut perustelut ja tiedot, jotka kantajat ovat esittäneet väitteidensä tueksi hallinnollisessa menettelyssä, joko kokonaan taikka vähintään jättäen ne pois analyysistään, vaikka kyseessä ovat seikat, joihin pitäisi perustaa relevanttien maantieteellisten markkinoiden määritelmä. Toiseksi kantajat moittivat komissiota siitä, että se on perustanut riidanalaisen päätöksen keskittymän osapuolten ja niihin etuyhteydessä olevien kolmansien taikka kolmansien, joilla ei ollut asiantuntemusta tai joilla ei ollut riittävää edustusta, antamiin tietoihin, tai se on perustanut päätöksen henkilökohtaisiin oletuksiinsa, joita ei ole asianmukaisesti näytetty toteen, suorittamatta riippumatonta markkinatutkimusta kantajien esittämien väitteiden ja sen käytettävissä olleiden tietojen epäyhtenäisyyden johdosta. Tästä on kantajien mukaan ollut seurauksena, että komissio on päätynyt virheellisiin tuloksiin ja päätelmiin. J:n ilmoituksen osalta kantajat moittivat komissiota erityisesti siitä, ettei se ollut pyytänyt niiltä mitään tietoja sen sisällöstä eikä se ollut ottanut huomioon niiden 21.12.2004 päivättyjä kirjeitä (ks. edellä 26 kohta).

162 Komissio kiistää kaikki kantajien väitteet tältä osin.

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

Huolellisuusvelvoite

163 Aluksi on palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun yhteisöjen toimielimet käyttävät harkintavaltaa, kuten yrityskeskittymien valvonnan alalla (ks. edellä 53 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö), yhteisön oikeusjärjestyksessä luotujen takeiden kunnioittamisella hallinnollisissa menettelyissä on vielä olennaisempi merkitys. Tällaisia takeita ovat erityisesti toimivaltaisen toimielimen velvollisuus yksittäistapauksessa tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki asiaankuuluvat seikat sekä sen, jota asia koskee, oikeus ilmaista kantansa ja oikeus saada riittävät perustelut päätökselle (ks. asia C-269/90, Technische Universität München, tuomio 21.11.1991, Kok., s. I-5469, Kok. Ep. XI, s. I-485, 14 kohta; asia T-167/94, Nölle v. neuvosto ja komissio, tuomio 18.9.1995, Kok., s. II-2589, 73 kohta ja yhdistetyt asiat T-528/93, T-542/93, T-543/93 ja T-546/93, Métropole télévision ym. v. komissio, tuomio 11.7.1996, Kok., s. II-649, 93 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

164 Yrityskeskittymien valvonnan alalla komissiolla on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tiettyä harkintavaltaa erityisesti taloudellisten seikkojen arvioinnissa (ks. edellä 53 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö). Sillä, että se kunnioittaa hallinnollisissa menettelyissä yhteisön oikeusjärjestyksessä luotuja takeita, joista huolellisuusvelvoite velvoittaa sen yksittäistapauksessa tutkimaan huolellisesti ja puolueettomasti kaikki asiaankuuluvat seikat, on siis mainitulla alalla vielä olennaisempi merkitys (yhteisön oikeusjärjestyksessä luotujen takeiden noudattamisen merkityksestä yrityskeskittymien valvonnan alalla ks. julkisasiamies Kokottin ratkaisuehdotus asiassa C-413/06 P, Bertelsmann ja Sony Corporation of America v. Impala, tuomio 10.7.2008, Kok., s. I-4951, ratkaisuehdotuksen 126 kohta).

165 Koska komission on mainitulla alalla noudatettava huolellisuusvelvoitetta toiminnassaan, sen on vaadittavan huolellisesti todettava ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joista sen harkintavallan käyttäminen riippuu, kokoamalla kaikki ne tosiseikat, jotka ovat välttämättömiä mainitun toimivallan käyttämiselle ja joilla voi olla merkittävää

vaikutusta päätösprosessin tulokselle. Tämä velvollisuus merkitsee ensinnäkin sitä, että komissiolla on velvollisuus ottaa huomioon sekä ne tosiseikat ja tiedot, jotka ilmoituksen tekijät sille toimittavat, että ne, jotka sille toimittavat kaikki muut menettelyyn aktiivisesti osallistuvat kolmannet, ja toiseksi se merkitsee sitä, että sillä on tarpeen vaatiessa velvollisuus selvittää mainittuja tosiseikkoja markkinatutkimusten tai markkinoiden toimijoille osoitettujen tietopyyntöjen avulla.

166 On kuitenkin todettava, että yrityskeskittymien valvonnan alalla vaatimusta siitä, että komissio noudattaa yhteisön oikeusjärjestyksessä annettuja takeita hallinnollisissa menettelyissä ja siis myös huolellisuusvelvoitetta, on tulkittava perusteluvelvollisuuden noudattamista koskevan vaatimuksen tavoin (ks. jäljempänä 192 kohta) tavalla, joka on sopusoinnussa asetuksen N:o 139/2004 järjestelmälle luonteenomaisen joutuisuusvaatimuksen kanssa, jonka tyydyttämiseksi komission on noudatettava tiukkoja määräaikoja, kun se käyttää harkintavaltaansa (ks. vastaavasti asetuksen N:o 4064/89 osalta edellä 139 kohdassa mainittu asia Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, tuomion 39 kohta).

167 Kantajien esittämää arvostelua, joka koskee komission huolellisuusvelvoitteen väitettyä laiminlyöntiä, on tarkasteltava näiden periaatteiden valossa.

Huolellisuusvelvoitteen väitetty laiminlyönti

168 Kantajat väittävät lähtökohtaisesti, että komissio on laiminlyönyt huolellisuusvelvoitteensa ensinnäkin, koska se ei ole ottanut huomioon niiden hallinnollisessa menettelyssä esittämiä väitteitä ja tietoja ja toiseksi koska se on perustanut riidanalaisen päätöksen tietoihin, jotka ovat olennaisin osin peräisin keskittymän osapuolilta tai niihin etuyhteydessä olevilta kolmansilta, ja joka tapauksessa tietoihin, joita ei ole riittävästi varmistettu asianmukaisen ja riippumattoman markkinatutkimuksen avulla.

169 Tämän osan ensimmäisestä kohdasta on aluksi todettava, että kantajat tyytyvät toisen kanneperusteen yhteydessä moittimaan komissiota yleisin ilmaisuin siitä, että se ei ole ottanut huomioon seikkoja tai tietoja, jotka ne ovat toimittaneet hallinnollisen menettelyn aikana, täsmentämättä tarkasti, mitkä keskeiset seikat tai tiedot se on jättänyt tarkastelematta tarvittavan huolellisesti ja puolueettomasti.

170 Ensimmäisen kanneperusteen kolmatta osaa koskeva asiakirja-aineiston tarkastelu sekä edellä 79 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa esitetyt näkemykset osoittavat, toisin kuin kantajat väittävät, että komissio ei ole jättänyt ottamatta huomioon seikkoja tai tietoja, jotka kantajat ovat esittäneet hallinnollisessa menettelyssä, vaan että se on päinvastoin ottanut huomioon nämä seikat ja tiedot ja sisällyttänyt ne tarkasteluunsa. Tätä toteamusta tukee se seikka, että komissio on riidanalaisessa päätöksessä tarkastellut nimenomaisesti lähtökohtaisesti kaikkia seikkoja, joihin kantajat väittävät nyt esillä olevan kanteen puitteissa vedonneensa hallinnollisessa menettelyssä ja jotka komissio niiden mukaan on sivuuttanut tarkastelussaan.

171 Näin ollen riidanalaisessa päätöksessä saksalaisten ja alankomaalaisten sikojen keskinäisen vaihdettavuuden puuttumista tarkastellaan 27 perustelukappaleessa (ensimmäinen luetelmakohta) sekä 31 ja 32 perustelukappaleessa; ostohintaerojen ja vientimäärien vaihteluiden välisen korrelaation puuttumista tutkitaan sen 36–38 perustelukappaleessa; eläintautien seurauksia tutkitaan sen 27 perustelukappaleessa (kolmas luetelmakohta) ja 43 perustelukappaleessa; väitettyjä eläinlääketieteellisiä vaatimuksia ja muita väitettyjä viennin lisäkustannuksia tarkastellaan sen 27 perustelukappaleessa (toinen luetelmakohta) ja 33–35 perustelukappaleessa; kuljetusetäisyyksiä tutkitaan sen 26 perustelukappaleessa; komission aikaisemmat päätökset kyseessä olevalla alalla otetaan huomioon sen 17 perustelukappaleessa; ylikapasiteettia koskevaa kysymystä käsitellään sen 50 perustelukappaleessa eli osassa, joka koskee keskittymän vaikutuksia kilpailuun. Lopuksi riidanalaisen päätöksen 29, 39 ja 40 perustelukappaleessa komissio tutkii väitettä, joka koskee toimitussopimusten kestoa, jonka kantajat mainitsivat 10.12.2004 pidetyssä kokouksessa ja jota ei ole otettu esille nyt esillä olevassa asiassa. Sitä vastoin asiakirja-aineistosta tai kantajien väitteistä ei ilmene, että ne olisivat esittäneet nimenomaisesti hallinnollisessa menettelyssä väitteet, jotka koskevat kuljetusetäisyyksiä, jotka alittavat komission huomioon ottaman 150 kilometrin etäisyyden, ja poliittista painetta elävien eläinten kuljetuksen keston vähentämiseen.

172 Kantajien väitteet on siis tältä osin hylättävä.

173 Tämän osan toisesta kohdasta on todettava, että kantajat kyseenalaistavat sekä ensimmäisen ”markkinatutkimuksen”, joka mainitaan riidanalaisen päätöksen 26 perustelukappaleessa ja jonka komissio teki lähettämällä kyselylomakkeen useammalle markkinoiden toimijalle, sekä tutkimuksen, josta komissio käyttää nimitystä ”täydentävä tutkimus” riidanalaisen päätöksen 30 perustelukappaleessa ja sitä seuraavissa kohdissa ja joka on tehty kantajien esittämien seikkojen ja väitteiden merkittävyyden arvioimiseksi. Kantajien mukaan erityisesti täydentävä tutkimus on ”virheellinen” ja ”ei-edustava”, koska se on tehty yksinomaan keskittymän osapuolten tai niihin etuyhteydessä olevien kolmansien tekemien ilmoitusten perusteella.

174 Ensimmäisestä ”markkinatutkimuksesta” on todettava aluksi, että komissio suorittaa keskittymien valvontamenettelyssä ilmoituksen johdosta tavallisesti tutkimuksen asetuksella N:o 139/2004 sille annettujen valtuuksien mukaisesti ymmärtääkseen paremmin merkityksellisten markkinoiden toimintaa ja hankkiakseen tietoja kilpailutilanteesta näillä markkinoilla. Tällainen tutkimus voi muodostua muun muassa kyselylomakkeen lähettämisestä yrityksille tai muille yksiköille, kuten yritysten yhteenliittymille tai etujärjestöille, joilla on syvällistä tietämystä relevanteista markkinoista.

175 Asiakirja-aineistosta ilmenee kuitenkin, että nyt esillä olevassa asiassa komission suorittama tutkimus on ollut laaja, koska lähes 200 markkinoiden toimijaa on osallistunut siihen. Lisäksi markkinoiden eri toimijoille lähetetty kyselylomake sisälsi 36 erittäin yksityiskohtaista kysymystä merkityksellisistä markkinoista sekä keskittymän vaikutusten kilpailuanalyysistä. Niistä 14 koski elävien teurassikojen ostomarkkinoita ja 6 muuta liittyi erityisesti maantieteellisten markkinoiden ulottuvuuteen ja erityisesti kuljetusetäisyyttä, markkinoiden kansallista ulottuvuutta, keskittymän osapuolten ehdottamia alueita 150 kilometrin säteen keskukseksi ja kuljetuskustannuksia koskeviin kysymyksiin. NVV sai tämän kyselylomakkeen, ja se vastasi siihen.

176 Näiden toteamusten perusteella kantajat eivät voi väittää, että komissio ei ole tehnyt asianmukaista tutkimusta nyt esillä olevan asian merkityksellisten seikkojen toteamiseksi erityisesti teurassikojen ja -emakoiden maantieteellisten ostomarkkinoiden määritelmän suhteen. Siitä kantajien väitteestä, jonka mukaan riidanalaisesta päätöksestä ei voida mitenkään selvittää, mitä seikkoja markkinatutkimus koski, on huomautettava ensinnäkin, että komissio on kyseisen päätöksen useammassa kohdassa viitannut täsmällisesti kyseessä olevat tiedot toimittaneisiin toimijoihin (ks. mm. riidanalaisen päätöksen 32, 38 ja 42 perustelukappale) ja toiseksi, että joka tapauksessa asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisen päätöksen rajoissa komissiolla ei ole velvollisuutta täsmentää yksityiskohtaisesti niitä asiakirjoja ja lähteitä, joihin se perustaa analyysinsä, edellyttäen, että erityiset viittaukset eivät ole välttämättömiä sen päätelmän esittämiseksi selkeästi ja yksiselitteisesti (ks. vastaavasti asetuksen N:o 4064/89 osalta edellä 41 kohdassa mainittu asia Verband der freien Rohrwerke ym. v. komissio, tuomion 185 kohta).

177 Kantajien väitteet koskevat myös riidanalaisen päätöksen 30 perustelukappaleessa mainittua ”täydentävää tutkimusta”, jonka komissio on tehnyt arvioidakseen kantajien itsensä menettelyn kuluessa esittämien väitteiden ja seikkojen pätevyyttä ja keskeisyyttä.

178 Tältä osin asiakirja-aineistosta ilmenee, että kyselylomakkeeseen annettujen vastausten ja kantajien kanssa pidetyn kokouksen johdosta komissio teki erityisen täydentävän tutkimuksen kantajien esittämien väitteiden ja seikkojen suhteen. Asiakirja-aineistosta ilmenee myös, että tässä ”täydentävässä tutkimuksessa” komissio on tosiasiassa ainoastaan lähettänyt päivänä, jona kantajien kanssa pidettiin kokous, keskittymän osapuolten edustajille sähköpostin, joka sisälsi tietopyynnön niistä seikoista, jotka kantajat olivat esittäneet kokouksessa ja jotka niiden mukaan muodostivat vientiesteitä. Erittäin lyhyiden menettelyllisten määräaikojen vuoksi komissio antoi hyvin lyhyen määräajan keskittymän osapuolille vastauksen antamiseksi (kaksi päivää viikon lopulla).

179 Tämän tietopyynnön lähettämistä seuraavana päivänä keskittymän osapuolten edustajat lähettivät muistion, jossa ne vastasivat kohta kohdalta komission kysymyksiin

ja toimittivat lisää asiakirjoja väitteidensä tueksi. Kaksi päivää tämän jälkeen keskittymän osapuolten edustajat lähettivät myös väitteidensä tueksi useita ”kolmansien osapuolten” ilmoituksia, jotka vahvistivat niiden muistioon sisältyvät väitteet. Näiden tietojen ja ilmoitusten johdosta komissio ei katsonut tarpeelliseksi tehdä myöhempiä tarkastuksia.

180 Kantajat kiistävät kuitenkin tämän ”täydentävän tutkimuksen” kulun ja väittävät, että komissio on tukeutunut yksinomaan tietoihin, jotka ovat lähtökohtaisesti peräisin keskittymän osapuolilta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on siis tarkistettava, onko komissio edellä kuvaillun kaltaisen täydentävän tutkimuksen tehdessään laiminlyönyt huolellisuusvelvoitteensa, joka velvoittaa sen selvittämään riittävän huolellisesti ja puolueettomasti ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joista sen harkintavalta riippuu.

181 Tältä osin on todettava, että vaikka nyt esillä olevassa asiassa komission ”täydentävä tutkimus” oli todella rajoittunut siihen, että se lähetti lisätietoja koskevan pyynnön keskittymän osapuolille, täydentävä tutkimus koski kuitenkin vain yhtä ainoaa kysymystä eli maantieteellisten markkinoiden määritelmää, josta komissio oli jo tehnyt syvällisen markkinatutkimuksen ja joka oli, kuten asiakirja-aineistosta ilmenee, antanut alustavia tuloksia, jotka olivat lähtökohtaisesti yhteensoveltuvia keskittymän osapuolten esittämän määritelmän kanssa, ja sitten se oli tehnyt riidanalaisen päätöksen. Juuri siksi, että tietyt kolmannet, erityisesti kantajat, olivat ilmaisseet eriävän kantansa, komissio katsoi, että oli tarpeen tehdä mainittu täydentävä tutkimus, jotta voidaan arvioida näiden kolmansien esittämien seikkojen merkityksellisyys.

182 Tässä asiayhteydessä se, että komissio on kääntynyt keskittymän osapuolten puoleen saadakseen niiden mielipiteen esitetyistä kohdista, ei ole yllättävää, koska sen lisäksi, että niillä oli markkinoiden syvällistä tuntemusta, kyseessä oleva toimenpide koski ensisijaisesti niitä ja niille oli joka tapauksessa annettava mahdollisuus puolustautumisoikeuksiensa puitteissa ilmasta kantansa kolmansien menettelyn kuluessa esittämistä merkityksellisistä kysymyksistä.

183 Nyt esillä olevassa asiassa keskittymän osapuolet eivät ole vain osoittaneet vääriksi kantajien väitteitä, vaan ne ovat myös esittäneet omien väitteidensä tueksi ilmoituksia, joita olivat antaneet kyseessä olevilla aloilla toimivat kolmannet osapuolet, jotka olivat siis todennäköisesti tietoisia kyseisten markkinoiden tilanteesta. Tältä osin on todettava, että asiakirja-aineistosta ei ilmene, että komissio olisi valvonut keskittymän osapuolten tueksi tietoja antaneiden kolmansien riippumattomuutta. Kuitenkin siitä kysymyksestä, oliko komissio tästä syystä laiminlyönyt huolellisuusvelvoitteensa, sellaisena kuin se on määritelty edellä 163 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa, on esitettävä seuraavat päätelmät.

184 Aluksi on todettava, että kun otetaan huomioon joutuisuusvaatimus ja tiukat määräajat, jotka sitovat komissiota yrityskeskittymien valvontaa koskevissa menettelyissä, sitä ei saatujen tietojen paikkansa pitämättömyyttä tarkoittavien viitteiden puuttuessa voida velvoittaa tarkistamaan kaikkia sen saamia tietoja. Vaikka komissiolla tällaisessa menettelyssä oleva huolellisen ja puolueettoman tarkastelun velvoite ei sallikaan sen tukeutua seikkoihin tai tietoihin, joita ei voida pitää todenmukaisina, mainittu joutuisuusvaatimus edellyttää kuitenkin, että se ei voi itse tarkistaa pienintä yksityiskohtaa myöten kaikkien sille lähetettyjen tietojen aitoutta ja luotettavuutta, koska yrityskeskittymien valvontamenettely perustuu välttämättä ja tietyssä määrin luottamukseen.

185 Tältä osin on palautettava mieliin, että yrityskeskittymiä koskevassa lainsäädännössä on säädetty eri toimenpiteistä, joilla on tarkoitus estää virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antaminen ja rangaista siitä. Kuten komissio perustellusti huomauttaa, sen lisäksi, että ilmoituksen tekijöillä on nimenomainen velvollisuus esittää komissiolle totuudenmukaisesti ja täydellisesti päätöksen tekemiseen vaikuttavat tosiasiat ja olosuhteet (asetuksen N:o 139/2004 viides perustelukappale, 4 artiklan 1 kohta ja 6 artiklan 2 kohta) niin, että tämän velvoitteen rikkomisesta säädetään seuraamus asetuksen N:o 139/2004 14 artiklassa, komissio voi myös kumota soveltuvuutta koskevan päätöksen, jos se perustuu sellaisiin virheellisiin tietoihin, joista jokin

keskittymään osallistuvista yrityksistä on vastuussa, tai jos päätös on saatu aikaan vilpillisesti (ks. asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 3 kohdan alakohta ja 8 artiklan 6 kohdan a alakohta).

186 Joka tapauksessa on todettava, että kuten edellä 91 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa muotoilluista näkemyksistä ilmenee, nyt esillä olevassa asiassa kantajat eivät millään tavoin näytä toteen väitteitään siitä, että kaikki ”täydentävän tutkimuksen” aikana esitetyt ilmoitukset olisivat poikkeuksetta peräisin osapuolilta, jotka kuuluvat suoraan tai epäsuorasti keskittymän osapuolten vaikutuspiiriin, ja ne jättävät siis kokonaan osoittamatta, että koska komissio ei tarkistanut erityisesti näiden kolmansien riippumattomuutta, se on laiminlyönyt huolellisuusvelvoitteensa, jonka perusteella sen on tutkittava huolellisesti ja puolueettomasti kaikki nyt esillä olevassa asiassa asiaankuuluvat seikat.

187 Erityisesti J:n ilmoituksesta on todettava yhtäältä, kuten erityisesti edellä 92 kohdassa olevista toteamuksista ilmenee, että komissiolla ei ollut mitään velvollisuutta kuulla kantajia PVVE:n sihteerin ilmoituksen osalta ja että toisaalta 21.12.2004 päivätyt kirjeet eivät missään tapauksessa olisi itsessään voineet horjuttaa komission tarkastelua, koska M. J:n ilmoitus oli vain yksi komission päätelmien tueksi esitetyistä lukuisista seikoista ja sen sisältökin vastasi muita todisteita.

188 Kaiken edellä todetun perusteella on pääteltävä, että komissio ei ole nyt esillä olevassa asiassa laiminlyönyt huolellisuusvelvoitettaan ja että toisen kanneperusteen tämä osa on näin ollen hylättävä.

2. Toisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

a) Asianosaisten lausumat

189 Kantajat väittävät myös, että komissio ei ole riittävästi perustellut riidanalaista päätöstä eikä kantajien hallinnollisessa menettelyssä esittämien väitteiden ja seikkojen hylkäämistä. Viimeksi mainitun suhteen kantajat moittivat täsmällisemmin sanottuna komissiota yhtäältä siitä, että se on esitellyt niiden väitteet liian lyhyesti ja riittämättömästi riidanalaisen päätöksen 27–29 perustelukappaleessa, ja toisaalta siitä, ettei se ole ilmoittanut selvästi, ymmärrettävästi ja riittävän yksityiskohtaisesti näiden väitteiden hylkäämisperusteita tai ainakaan syitä, joihin se perustaa mainitun päätöksen.

190 Komissio kiistää kantajien väitteet.

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

191 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 253 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy kyseisen toimenpiteen luonteen mukaan ja perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden. Perusteluvelvollisuuden täyttymistä on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa toimenpiteen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, joka niillä, joille päätös on osoitettu tai joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, koska tutkittaessa, ovatko päätöksen tai muun toimenpiteen perustelut EY 253 artiklan mukaisia, on otettava huomioon paitsi päätöksen tai toimenpiteen sanamuoto myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (asia C-367/95 P, komissio v. Sytraval

ja Brink's France, tuomio 2.4.1998, Kok., s. I-1719, 63 kohta ja asia C-42/01, Portugali v. komissio, tuomio 22.6.2004, Kok., s. I-6079, 66 kohta).

192 Tällaisen toimenpiteen toteuttaja ei ole kuitenkaan velvollinen ottamaan kantaa selvästi toissijaisiin seikkoihin tai ennakoimaan mahdollisia vastalauseita (yhdistetyt asiat C-465/02 ja C-466/02, Saksa ja Tanska v. komissio, ns. Feta-tapaus, tuomio 25.10.2005, Kok., s. I-9115, 106 kohta). Lisäksi päätöksen perustelujen yksityiskohtaisuuden pitää olla oikeassa suhteessa niihin aineellisiin mahdollisuuksiin ja teknisiin tai määräaikoja koskeviin edellytyksiin, joiden rajoissa se on tehtävä (asia C-350/88, Delacre ym. v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok., s. I-395, 16 kohta; ks. myös vastaavasti asia 16/65, Schwarze, tuomio 1.12.1965, Kok., s. 1081, 1096 ja 1097, Kok. Ep. I, s. 227). Komissio ei siis laiminlyö perusteluvelvollisuuttaan, jos se ei yrityskeskittymien valvontaa koskevaa toimivaltaansa käyttäessään sisällytä päätökseensä täsmällisiä perusteluja sille, miten se on arvioinut keskittymän tiettyjä seikkoja, jotka ovat sen mielestä selvästi asiaankuulumattomia, merkityksettömiä tai selvästi toissijaisia keskittymän arvioimisen kannalta (ks. vastaavasti edellä 191 kohdassa mainittu asia komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomion 64 kohta). Tällainen vaatimus olisi näet vaikea sovittaa yhteen joutuisuusvaatimuksen ja niiden menettelyä koskevien lyhyiden määräaikojen kanssa, jotka velvoittavat komissiota, kun se käyttää yrityskeskittymien valvontaa koskevaa toimivaltaansa, ja jotka kuuluvat näiden toimenpiteiden valvontamenettelyä koskeviin erityisiin olosuhteisiin (edellä 139 kohdassa mainittu asia Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, tuomion 39 kohta ja edellä 41 kohdassa mainittu asia Verband der freien Rohrwerke ym. v. komissio, tuomion 186 kohta).

193 Tästä seuraa, että kun komissio julistaa yrityskeskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi asetuksen N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella, perusteluvaatimus täytetään, jos tässä päätöksessä esitetään selvästi syyt, joiden vuoksi komissio katsoo, että kyseinen yrityskeskittymä, tarvittaessa asianomaisten yritysten tekemien muutosten jälkeen, ei herätä vakavia epäilyjä soveltuvuudestaan yhteismarkkinoille (edellä 41 kohdassa mainittu asia Verband der freien Rohrwerke ym. v. komissio, tuomion 185 kohta).

194 Vaikka komissio ei ole velvollinen ottamaan asetuksen N:o 139/2004 mukaisesti tekemiensä päätösten perusteluissa kantaa kaikkiin sille esitettyihin seikkoihin ja perusteluihin, myöskään niihin, jotka ovat annettavan arvioinnin kannalta selvästi toissijaisia, sen pitää kuitenkin esittää ne tosiseikat ja oikeudelliset näkemykset, jotka

ovat päätöksen rakenteen kannalta olennaisen tärkeitä (ks. vastaavasti ja analogisesti asia 13/60, Geitling ym. v. korkea viranomainen, tuomio 18.5.1962, Kok., s. 165, 221 kohta; asia 41/69, ACF Chemiefarma v. komissio, tuomio 15.7.1970, Kok., s. 661, Kok. Ep. I, s. 455, 78 kohta ja asia 158/80, Rewe-Handelsgesellschaft Nord ja Rewe-Markt Steffen, tuomio 7.7.1981, Kok., s. 1805, Kok. Ep. VI, s. 157, 26 kohta).

195 Nyt esillä olevassa asiassa on todettava, että riidanalaisen päätöksen 12–54 perustelukappaleesta, jotka koskevat teurassikojen ja -emakoiden ostomarkkinoita, ilmenee selvästi ja yksiselitteisesti ne syyt, joiden perusteella komissio on katsonut, että keskittymä ei herätä vakavia epäilyjä soveltuvuudestaan yhteismarkkinoille. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on voinut näiden kohtien perusteella harjoittaa valvontaansa kantajien nyt esillä olevassa kanteessa esittämien eri vastalauseiden johdosta.

196 Lisäksi on todettava, kuten edellä 171 kohdasta ilmenee, että riidanalaisen päätöksen 26–43 perustelukappaleessa komissio esittää kokonaisuudessaan ne seikat ja väitteet, joihin kantajat ovat vedonneet hallinnollisessa menettelyssä, ja se ottaa yksityiskohtaisesti kantaa niiden aineelliseen sisältöön ja selittää kunkin väitteen sisällön sekä syyt niiden hylkäämiseen.

197 Tästä seuraa, että perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva osa on hylättävä perusteettomana.

3. Toisen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee kuulluksi tulemisen oikeuden loukkaamista

a) Asianosaisten lausumat

198 Kantajat väittävät toisella kanneperusteellaan useaan otteeseen, että komissio ei ole antanut niiden selittää riittävästi näkökantaansa hallinnollisessa menettelyssä. Kantajat väittävät erityisesti, että 10.12.2004 pidetyssä kokouksessa niitä ei ole kuultu riittävällä mielenkiinnolla, ettei niillä ole todellisuudessa ollut tilaisuutta esittää kantaansa, että komission edustajat kommunikoivat vain englanniksi ja että näin ollen ne eivät ole voineet puolustaa näkemystään täydellisellä ja ymmärrettävällä tavalla.

199 Komissio kiistää kantajien väitteet.

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

200 On todettava, että kun kantajat väittävät, että komissio ei ole antanut niille tilaisuutta esittää riittävästi argumenttejaan hallinnollisessa menettelyssä, ne väittävät lähtökohtaisesti, että niiden oikeutta tulla kuulluksi on loukattu.

201 Tältä osin on palautettava mieliin, että yrityskeskittymien yhteisön valvontamenettelyssä oikeus tulla kuulluksi on nimenomaisesti myönnetty kantajien kaltaisille kolmansille, jotka osoittavat asetuksen N:o 139/2004 18 artiklan 4 kohdassa ja asetuksen N:o 802/2004 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, että heillä on asiassa riittävä etu.

202 Näillä kolmansilla on oikeus hakemuksesta tulla kuulluiksi esittääkseen komissiolle huomautuksensa ilmoitetun keskittymähankkeen niihin kohdistuvista haitallisista vaikutuksista, mutta tämä oikeus on kuitenkin sovitettava yhteen keskittymän osapuolten puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen samoin kuin asetuksen pääasiallisen tavoitteen kanssa; asetuksella pyritään ennen kaikkea takaamaan valvonnan tehokkuus ja oikeusvarmuus niiden yritysten kannalta, joihin sitä sovelletaan. Tässä toisaalta varsinaisten asianosaisten ja toisaalta ulkopuolisten oikeuksien suojaamiseksi tarkoitetussa järjestelmässä on tämän johdosta syytä ratkaista, onko nyt esillä olevassa asiassa loukattu kantajien oikeuksia (ks. vastaavasti asia T-290/94, Kayserberg v. komissio, tuomio 27.11.1997, Kok., s. II-2137, 109 ja 110 kohta).

203 Tältä osin asiakirja-aineistosta ilmenee, että NVV ja NBHV ovat käyttäneet täysimittaisesti kolmansille tarjottua mahdollisuutta osallistua hallinnolliseen menettelyyn ja ilmaista näkemyksensä keskittymästä.

204 NVV on saanut komission markkinatutkimuksen yhteydessä lähettämän kyselylomakkeen, jonka se on NVV:n pyynnöstä lähettänyt myös hollanninkielisenä versiona. NVV lähetti 2.12.2004 vastauksensa mainittuun kyselylomakkeeseen, jossa se esitti yksityiskohtaisesti argumenttinsa ja oheisti niiden tueksi useita liitteitä. Lisäksi se osallistui 10.12.2004 kokoukseen, johon komissio oli sen kutsunut NBHV:n kanssa niiden väitteiden käsittelemiseksi suullisesti. Lopuksi 21.12.2004 se lähetti komissiolle uuden kirjeen, jossa se kiisti M. J:n ilmoituksen sisällön.

205 NBHV puolestaan lähetti ensimmäisen valituksensa 30.11.2004 päivätyllä kirjeellä EUVL:ssä julkaistun tiedonannon johdosta; siinä komissio kehotti niitä kolmansia, joita asia koskee, ilmoittamaan kantansa keskittymästä (ks. edellä 21 kohta). Tämän jälkeen se osallistui 10.12.2004 komission kanssa pidettyyn kokoukseen, jonka johdosta se lähetti 16.12.2004 päivätyn kirjeen selventääkseen keskittymää vastaan esittämiään vastalauseita, jotka se oli muotoillut hallinnollisessa menettelyssä ja erityisesti mainitussa kokouksessa. Lopuksi myös NBHV lähetti 21.12.2004 komissiolle kirjeen kiistääkseen M. J:n ilmoituksen sisällön.

206 Näin ollen NVV ja NBHV eivät voi moittia komissiota siitä, ettei se ole antanut niiden esittää riittävästi kantaansa hallinnollisessa menettelyssä.

207 Kantajat kyseenalaistavat kuitenkin erityisesti 10.12.2004 pidetyn kokouksen kulun. Ne väittävät, että tässä kokouksessa niitä ei ole kuultu riittävällä huomiolla ja ettei niillä ollut todellista tilaisuutta ilmaista kantaansa täydellisellä ja ymmärrettävällä tavalla, mikä johtui myös siitä, että komission edustajat puhuivat vain englantia.

208 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että kantajien väitteet ovat erittäin yleisiä eivätkä ne esitä riittäviä oikeudellisia perusteluja eivätkä ne täsmennä, mitkä ovat ne argumentit, joita komissio ei ole ymmärtänyt ja joita niillä ei ole ollut tilaisuutta kehitellä riittävästi.

209 Toiseksi asiakirja-aineiston syvällinen tarkastelu osoittaa, että komissio on hyvinkin ottanut huomioon väitteet, joihin kantajat vetosivat 10.12.2004 pidetyssä kokouksessa. Kuten edellä 25 ja 205 kohdasta ilmenee, mainitun kokouksen jälkeen NBHV lähetti 16.12.2004 kirjeen, jonka tarkoituksena oli juuri selventää sen hallinnollisessa menettelyssä ja erityisesti mainitussa kokouksessa muotoilemia vastalauseita keskittymälle.

210 On kuitenkin todettava, että tässä kirjeessä käsitellyt aiheet vastaavat suurelta osin aiheita, joista komissio oli pyytänyt lisätietoja sähköpostilla, jonka se oli lähettänyt osapuolille juuri kokouspäivänä 10.12.2004 saadakseen selvennyksiä kantajien kirjeissään esille tuomista kohdista, jotka ne olivat selittäneet suullisesti mainitussa kokouksessa (ks. edellä 24, 204 ja 205 kohta). Lisäksi nämä aiheet vastaavat myös suurelta osin niitä seikkoja, joita komissio ei kantajien mukaan ollut ottanut huomioon tarkastelussaan.

211 Siitä seikasta, että 10.12.2004 pidetty kokous pidettiin englanniksi eikä hollanniksi, on todettava, että kantajat eivät ole pystyneet täsmentämään kirjelmissään eivätkä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen istunnossa esittämiin useampiin kysymyksiin antamissaan vastauksissa niitä väitteitä ja seikkoja, joita ne eivät ole pystyneet ilmaisemaan tässä kokouksessa siitä syystä, että se pidettiin englanniksi, ja joita komissio ei siis tästä syystä ollut ottanut huomioon tarkastelussaan. NBHV:n mainitun kokouksen jälkeen 16.12.2004 lähettämästä kirjeestä ei myöskään ilmene, että kantajat olisivat valittaneet tämän kokouksen kulusta. Vaikka onkin valitettavaa, että komissio ei ole antanut kantajille mahdollisuutta ilmaista itseään hollanniksi mainitussa kokouksessa, on edellä todettujen päätelmien valossa katsottava, että tämä seikka ei tässä tapauksessa ole aiheuttanut vahingollisia seurauksia, jotka voisivat vaikuttaa hallinnollisen menettelyn pätevyyteen (ks. vastaavasti edellä 194 kohdassa mainittu asia ACF Chemiefarma v. komissio, tuomion 52 kohta).

212 Edellä mainituista seikoista johtuu, että NVV ja NBHV eivät voi moittia komissiota siitä, ettei se ole kuullut niitä riittävällä huomiolla tai ettei se ole antanut niille tilaisuutta puolustaa kantaansa täydellisellä ja ymmärrettävällä tavalla.

213 Schep, joka joka tapauksessa on NVV:n jäsen, muttei NBHV:n, ei puolestaan ole reagoinut EUVL:ssä julkaistuun tiedonantoon (ks. edellä 21 kohta), eikä hän myöskään ole pyytänyt tulla kuulluksi asetuksen N:o 139/2004 18 artiklan 4 kohdassa ja asetuksen N:o 802/2004 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Hän ei siis voi moittia komissiota siitä, ettei se ole antanut hänelle tilaisuutta esittää riittävällä tavalla väitteitään hallinnollisessa menettelyssä.

214 Edellä todetun perusteella on pääteltävä, että toisen kanneperusteen nyt esillä oleva osa on myös hylättävä.

215 Näin ollen toinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Kantajien esittämä prosessinjohtotoimia koskeva pyyntö

216 Kantajat ovat 13.7.2005 päivätyllä kirjeellään pyytäneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta määräämään työjärjestyksen 64 artiklan 3 kohdan d alakohdan nojalla, että komissio esittää kaikki asiaa koskevat asiakirjat tai todisteet ja lähettää niille jäljennöksen näistä asiakirjoista tai todisteista. Komissio väittää, että tämä pyyntö täytyy hylätä.

217 Tältä osin ja sanotun rajoittamatta 1.4.2008 määrättyä prosessinjohtotointa (ks. edellä 36 kohta) on aluksi palautettava mieliin, että työjärjestyksen 49 artiklan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi milloin tahansa päättää 64 ja 65 artiklassa tarkoitetuista prosessinjohtotoimista tai asian selvittämistoimista. Asiakirjojen esittämistä koskeva pyyntö kuuluu näihin.

218 Jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi ratkaista, onko tiettyjen asiakirjojen esittäminen vastapuolelle tarpeen asian käsittelyn moitteettoman kulun kannalta, pyynnön esittävän asianosaisen on yksilöitävä pyydetyt asiakirjat ja esitettävä ainakin vähimmäismäärä selvitystä siitä, että asiakirjat ovat asian käsittelyn kannalta tarpeellisia (asia C-185/95 P, Baustahlgewebe v. komissio, tuomio 17.12.1998, Kok., s. I-8417, 93 kohta). Vaikka komissio ei voi nojautua asiakirjoihin, joihin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ja kantajat eivät ole saaneet tutustua, pelkästään tämä seikka ei ole sellaisenaan hyväksyttävä syy siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määräisi asiakirjojen esittämisestä työjärjestyksen 64 artiklan perusteella. Ainoastaan siinä tapauksessa, että kantajat vetoavat uskottavalla tavalla siihen, että nämä asiakirjat ovat välttämättömiä ja oleellisia asian ratkaisemiseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä tällaisesta prosessinjohtotoimesta (edellä 41 kohdassa mainittu asia Verband der freien Rohrwerke ym. v. komissio, tuomion 201 kohta).

219 On kuitenkin todettava, että prosessinjohtotoimia koskevassa kantajien hakemuksessa, sellaisena kuin se on muotoiltu, ei yksilöidä pyydettyjä asiakirjoja riittävän täsmällisesti, jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi arvioida niiden hyödyllisyyden asian

käsittelyn kannalta, eikä siinä täsmennetä uskottavalla tavalla, miksi nämä asiakirjat ovat välttämättömiä ja keskeisiä asian ratkaisemiseksi. Prosessinjohtotoimia koskeva hakemus on siis hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

220 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian ja komissio ja väliintulijat ovat vaatineet oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantajat on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Nederlandse Vakbond Varkenshouders (NVV), Marius Schep ja Nederlandse Bond van Handelaren in Vee (NBHV) vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaavat komissiolle ja Sovion NV:lle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä toukokuuta 2009.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt . . . . . II - 1229

Asian tausta . . . . . II - 1236

I Menettelyn osapuolet ja keskittymä . . . . . II - 1236

II Hallinnollinen menettely . . . . . II - 1237

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset . . . . . II - 1239

Oikeudellinen arviointi . . . . . II - 1242

I Tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 1242

A Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1242

B Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1243

II Asiakysymys . . . . . II - 1245

A Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 139/2004 2, 6 ja 8 artiklan rikkomista . . . . . II - 1245

1. Ensimmäisen kanneperusteen selvyyden puuttuminen . . . . . II - 1247

a) Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1247

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1248

2. Asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan rikkominen . . . . . II - 1250

3. Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee väitettyä emakkojen sisällyttämistä maantieteellisten markkinoiden määritelmään elävien teurassikojen ostamisen osalta . . . . . II - 1251

a) Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1251

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1252

4. Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee maantieteellisten markkinoiden määritelmälle keskeisten seikkojen huomioon ottamatta jättämistä tai niistä tehtyjä virheellisiä päätelmiä . . . . . II - 1254

a) Saksan markkinoille tarkoitettujen sikojen ja Alankomaiden markkinoille tarkoitettujen sikojen keskinäisen vaihdettavuuden puuttuminen . . . . . II - 1256

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1256

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1257

b) Korrelaation puuttuminen Alankomaissa ja Saksassa sovellettujen sikojen ostohintojen eron vaihtelun ja näiden kahden maan välisen viennin määrän vaihtelun välillä . . . . . II - 1261

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1261

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1262

c) Eläintautien seurauksena toteutettujen eläinlääketieteellisten toimenpiteiden vaikutukset vienneille . . . . . II - 1264

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1264

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1265

d) Muiden vientiesteiden olemassaolo . . . . . II - 1266

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1266

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1267

e) Kuljetusetäisyydet, jotka alittavat komission huomioon ottaman 150 kilometrin etäisyyden, ja poliittisen paineen olemassaolo . . . . . II - 1270

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1270

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1271

f) Aikaisempi päätöskäytäntö . . . . . II - 1272

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1272

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1273

5. Ensimmäinen ja neljäs osa, jotka koskevat keskittymän tarkastelua kilpailuoikeuteen nähden . . . . . II - 1275

a) Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1275

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1277

B Toinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden ja huolellisuusvelvoitteen laiminlyöntiä . . . . . II - 1280

1. Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee huolellisuusvelvoitteen laiminlyöntiä . . . . . II - 1280

a) Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1280

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1281

Huolellisuusvelvoite . . . . . II - 1281

Huolellisuusvelvoitteen väitetty laiminlyönti . . . . . II - 1282

2. Toisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä . . . . . II - 1289

a) Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1289

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1289

3. Toisen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee kuulluksi tulemisen oikeuden loukkaamista . . . . . II - 1292

a) Asianosaisten lausumat . . . . . II - 1292

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 1292

Kantajien esittämä prosessinjohtotoimia koskeva pyyntö . . . . . II - 1296

Oikeudenkäyntikulut . . . . . II - 1297